

DARBININKAS

XLVIII NR. 60. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSEJIS - SEPT. 10, 1963 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTU

Prezidentas prieš, kad Vietnamui būtų Kinijos likimas

Nauji įvykiai traukia dėmesį Azijoje, kur susitinka ir rungtyniauja dėl įtakos trejosios svetimos jėgos — Sovietų, Amerikos, komunistinės Kinijos.

AMERIKOS POZICIJOJE: Nesėkmė Pietų Vietname ir Pakistane

Pietų Vietname, Times tvirtinimu, Amerikos prestižas nukentėjo konflikte su prezidento Diem vyriausybe. Amerikos mėginimas paspausti ar paveikti P. Vietnamo kariuomenę, kad ji pareikalautų atmainų vyriausybėje, buvo griežtai prezidento Diem atmetas. Tada rugs. 9 Times pranešimu, vyriausybė pasiryžusi nutraukti P. Vietnamui paramą, jei Vietnamo vyriausybė griežtai nepakeičia savo linijos. Iki kada tai turi būti padaryta, terminas nenustatytas.

Tačiau tos pat dienos vakarą prezidentas Kennedy televizijoje pareiškė priešingai, nei Times buvo paskelbęs: "Nebūtų naudinga šiuo metu" sumažinti Jungtinių Valstybių paramą Vietnamui. Paramos nutraukimas, gal būt, galėtų priversti prezidentą Diem imtis žygių pasitikėjimui atgauti. Bet tai galėtų atnešti katastrofą. Ir prezidentas priminė Kinijos pavyzdį. To mes norime, kalbėjo prezidentas. — Mes stengiamės įtikinti prezidentą Diem imtis žygių, o tam reikia

Pasitikės laiku, kantrybe, įtikinėjimu siekdamas reformų, bet ne paramos atitraukimu, kaip siūlo kai kurios srovės

laiko, ir mes turime būti kantrūs. Prezidentas taip pat gynė CIA nuo spaudoje paskelbtų priekaištų, kad esa CIA tebekam paramą metam 3 mil specialiam kariniam Vietnamo daliniui, kuris suiminėjo budistus. CIA veikimas yra suderintas su vyriausybės veikimu.

Pakistane Amerikos įtaka yra taip pat pavojuje.

Valstybės sekr. pavaduotojas Ball rado prezidentą Ayub neperskalbamai nenuolaidų: jei Amerika ginkluoja Pakistano

prieš Indiją, tai didinama grėsmė Pakistanui, ir jis turi užsitikrinti saugumą iš komunistinės Kinijos ir net Sovietų pusės. Ball grįžo iš Pakistano tik su pažadu, kad Pakistanas laiks Vakarų sąjungoje; prak-

tiškai tai reiškia priims ir toliau pinigų iš Amerikos.

Įvykiai Azijoje negali stiprinti Amerikos įtakos sąjungininkų Seato eilėse, ir ta sąjunga daros vis labiau popierinė.

SOVIETŲ POZICIJOJE: Organizuos Sinkiangą "išlaisvinimą"?

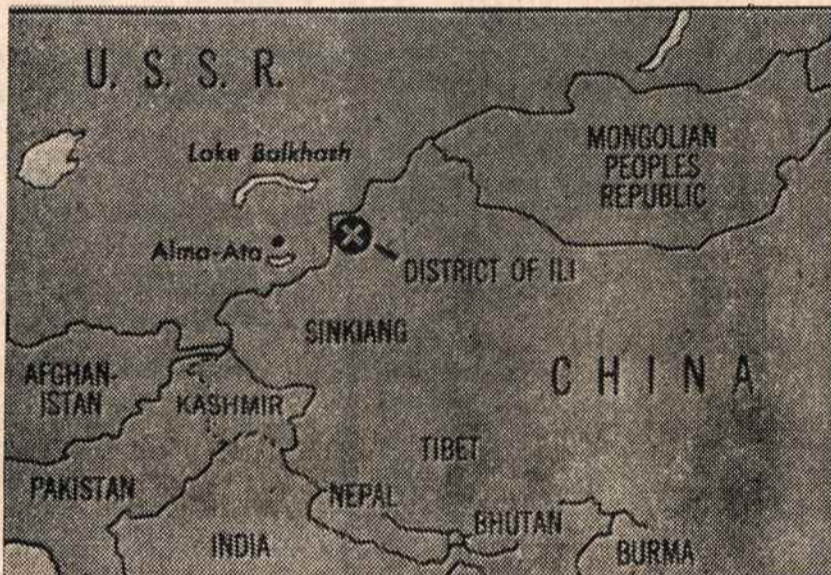
Sovietų radijas aiškino, kad pabėgėliai iš Sinkiang provincijos negražinami "žmonišk-

kumo" sumetimais. Kiti sovietiniai šaltiniai dar aiškino, kad jie pabėgė dėl musulmonų tikėjimo persekiojimo. Savo ruožtu Maskva suorganizavo per satelitus pasisakymus prieš Kinijos komunistus.

Tai vis propagandinė kova. Kai Maskva kaltino kinus siekiant paplūdyti pasaulį kraujuose, tai kinų radijas atkirto: viso Volgos vandenį neužtektų nuplauti nuo Chruščiovo kraują ir komunizmo išdavimą. Tačiau konfliktas dėl teritorijos gali būti realus. Sovietai siekia naujas teritorijas prisijungti, kol dar nevelu, kol kinai neturi atominių ginklų. Bėgliai gali būti medžiaga, iš kurios sudarys grupes savo tėviškei nuo "kato kurstytojų išlaisvinti". Patys kinai turi taip pat pretenzijų į teritorijas, kurias istorijoje yra Rusija iš Kinijos paėmus.

Sovietų naujas kaltinimas

Sovietai rugsėjo 9 apkaltino kom. Kiniją, kad ji rugsėjo 7 traukiniu mėginusi įgauti ir Sovietų Sąjungą slaptos literatūros rusų kalba prieš Sovietus. Sovietai visą traukinį su keleiviais grąžino atgal per sieną.

SINKIANGO provincija, iš kurios pabėgė apie 50,000 į Sovietus, nac. Kinijos pranešimu, net ir visas kinų kariuomenės batalionas.

KINIJS POZICIJOJE: Galima agresija prieš Indiją... aliarmas prieš Sovietų galimą agresiją

Indija aliarmavo, kad kom. Kinija sutraukė kariuomenę prie Indijos sienos. Galima vėl nauja agresija, kuriai atremti Indija nepasirengusi, bet kuriai ginklų pagalbos siūncia ne-

tik Amerika su Anglija, bet ir Sovietai demonstruoja.

Pati kom. Kinija karinius veiksmus vietos komunistų vardu sustiprino tik Laose ir P. Vietname, o propagandoje aliarmavo naujus kaltinimus Sovietų Sąjungai, pristatydamą ją kaip kapituliavusią prieš Vakarų kapitalistinę politiką, virtusią agresorium prieš kom. Kiniją, kuri yra tikrojo komunizmo saugotojas. Būtent: kinų radijas ir spauda rugsėjo 5 paskelbė praeities paslapstis: esą Chruščiovas 1956 norėjęs kapituluoti ir pasitraukti iš Vengrijos, bet kom. Kinija spaudė, kad sukilimas būtų sutriuškintas; Chruščiovas rėmęs dviejų Kinijų sudarymą, kuri Vakarai buvo siūle, o dabartiniu metu sovietai "plačiu mastu vykdo subversiją" Kinijos Sinkiang provincijoje. Sinkiang rajone Ili, pasienyje, sovietai rengė perversmą prieš

vietinę valdžią; pernai dešimtis tūkstančių kinų iš Sinkiang išvilioję ar pagrobę ir išsigavę į Sovietų teritoriją Kinijos reikalavimo grąžinti nevykdė.

DRAGIŠKAS PASIKALBEJIMAS: "Tu Mao, esi karo kurstytojas ir rasistas". — "O tu, Nikita, esi mano draugas, tik nacionalistas ir imperialistas".

Naudojo mokinius prieš valdžią

Pietų Vietname budistų agitatoriai sukurstė pradinių ir aukštesniųjų mokyklų mokinius rengti demonstracijas ir streikuoti protestui prieš vyriausybę. Per tris dienas buvo suimta apie 1500 mokinių. Vyresnieji per 20 metų būsia paimti į kariuomenę, jaunesni atiduoti į pataisos stovyklas.

Vyriausybė paskelbė suėmusi dokumentus, kurie rodo, kaip šiaurės Korėjos komunistų centras rūpestingai rengė visas demonstracijas Saigone ir kitur.

— Chruščiovas pasikalbėjimuose su Jugoslavijos Titu labiausiai stengėsi prikalbinti Titą, kad įsijungtų į komunistinio bloko ūkinę vienybę. Titas sutiko būti stebėtoju. Panašioje rolėje kaip Anglija Europos ūkinėje bendruomenėje.

— Adm. George W. Anderson, kuris dabar paskirtas atstovu į Portugaliją, rugsėjo 4 spaudos klube aiškino, kad Pentagono karių vaidmuo siauriamas ir pirmenybė atiduodama civiliam.

— Indijos Nehru atšaukė prašymą, kad Amerika duotų paramos plieno fabrikui statyti. Girdi, nenoris sunkinti prezidento Kennedy padėties prieš Kongresą.

— Gallupo institutas rado, kad 63 procentai Amerikos gyventojų pritaria atomei sutarčiai ir tik 17 yra prieš.

INDIJOS sienos sargyboje.

AMERIKOS SĄJUNGININKŲ POZICIJOJE: Škuba naudotis rinkomis

Sovietam sumažinus prekybinius mainus su Kinija trečdaliu to, kas buvo 1959 (2 bil.), siekia pasinaudoti Anglija savo mašinų ir geležies gaminių eksportui, Kanada javam. Su jom konkuruoja Japonai. Tarp Amerikos firmų didelis spaudimas vyriausybei, kad atleistų draudžiamų strateginių prekių varžtus.

ROBERT SCHUMAN, du kartu Prancūzijos min. pirmininkas, užsienio finansų, teisingumo ministras, vienas iš MRP sąjūdžio kūrėjų, Europos ūkinės bendruomenės kūrėjas, asketas, rugsėjo 4 mirė, sulaukęs 77 metų. Palaidotas Metz pagal jo valią be iškilnių.

Vietnamo karinis laimėjimas

Pietų Vietnamo kariuomenė sunaikino komunistų puolimą, pradėtą rugsėjo 8. Apie 90 komunistų žuvo, apie 1000 paimta ir nelaisvė. Amerikiečiai instriktoriai tvirtina, kad tai didžiausias šiais metais laimėjimas. Jis pačiu faktu atrėmė aiškintimus, kad dėl vyriausybės konflikto su budistais, kariuomenės kova su kimunistais tapusi neveiksminga, ir nesą vilčius karo laimėti.

Mokytojų streiko išvengta. Malda kai kur tebekalbama, kai kur uždrausta

New Yorko mieste mokytojų streikas, numatytas mokslo metų pradžiai, atšauktas. Svetimo valdyba sutiko algas pakelti. Lig šiol buvo nuo 5,300 pradantiems ir ligi 10,455 su ilga praktika. Dabartinė sutartis mokytojam su metų praktika nuo 1964 balandžio pridės 130 metam. Mokytojam, kurie turi praktikos mažiau kaip metus, 100 dol. metam. Nuo 1964 liepos 1 visi mokytojai su dvejų metų praktika gaus dar po 200. Algų didinimas per dvejus metus atsieis miestui 24.3 mil.

New Yorko 936 mokyklose yra 43,000 mokytojų ir apie milijonas mokinių. Klasės vidurkis 31 mokyns. Pradinėje mokykloj vieno mokinio apmokymas atsieina 540 metam, specialinėj mokykloj 1,000. Miesto biudžetas švietimo reikalom 800 mil.

— Lenkijos Gomulka rugsėjo 8 pasisakė už Maskvos liniją prieš Kinijos komunistus. Pranešė taip pat, kad šiomet derlius Lenkijoje buvo prastas ir teks maistas bei pašarai importuoti.

IR NORIU IR BIJAU — OPINIJS

Vyriausybės politiniai sumanymai ne visada sutampa su visuomenės opinija. Tada sumanymų vykdymas atidedamas, iki opinija aprims ar bus palankesnė

Demokratiname režime reikia duoti išsikalbėti. Išsikalbėjimas sudaro opiniją, o taip pat kalbom kaip kanalais nuteka nepasitenkinimas, žmonės aprimsta, ir tada projektai jau gali būti vykdomi mažesniu pasipriešinimu. Šiuo metu Amerikoje opinija jautri ypačiai keלים užsienio politikos klausimam.

1. **Atominė sutartis.** Vyriausybė norėjo, kad sutartis būtų patvirtinta vieningai ar beveik vieningai. Po apklausinėjimų Kongreso komisijose vyriausybė nebėra tokia tikra dėl vieningumo. Kai kurie demokratų ir respublikonų įtakingi Kongreso nariai, buvę jungtinio štabo kariai, atominiai specialistai buvo prieš sutartį. Reikėjo pagalbos opinijai — už. Buvo skubiai organizuotas naujas pareiškimas — katalikų, protestantų, žydų aukštųjų dvasininkų (tarp jų kard. Cushingas ir Riteris) už sutartį. Dar mažiau lauktas balsas — senato ginklavimo reikalų komiteto, kuris apklausinėjęs 21 liudininką, rado, kad sutartis stato į pavojų Amerikos saugumą. Prezidentas pasikvietė abiejų partijų lyderius, kad jie paveiktų savo vienminčius... Išvada: sutartis bus patvirtinta, tik gal ne tokia didele balsų dauguma, kaip buvo tikėtasi, patvirtinta be triumfo, ne kaip laimėjimas saugumui, o kaip rizika vardan taikos.

2. **Vietnamo spąstai.** Vietnamo šalia kovos prieš komunistus Amerika įsipainiojo į kovą prieš Vietnamo vyriausybę, įsipainiojo tiek, kad tik kantrybė tegalės surasti padorią išeitį. Sunerimo Kongresas, spauda. Kaip paprastai tokiais atvejais kam nors skiriama kaltė. Pirmiausia buvo kaltinama Vietnamo vyriausybė. Paskui atsirado kaltinimai Amerikos Balsui, kad jis kurstė Vietnamo opoziciją ir kariuomenę prieš Vietnamo vyriausybę. Aštoriausiai paskiau imta kaltinti prezidentas. H. Tribune vedamajame prikišo, kad prezidentas nori tvarkyti Vietnamo reikalus per televiziją, užuot tvarkęs juos diplomatiniais kanalais. Už tat jo intervencija davusi priešingus vaisius. Jei Ti-

mes kalbėjo apie Amerikos prestižo pažeidimą, tai H. Trib. atsakomybę už tat skiria prezidentui ir valstybės departamentui, kuris savo ruožtu atsakomybę nori nukreipti į CIA. (Kaip ir Kubos invazijos metu) Journal American aiškino, kad kariuomenė, kuri aukojasi Vietnamo, turi pagrindo būti nepatenkinta budistais, nepatenkinta Diem, nepatenkinta nevykusių vyriausybės įsikišimu į kitos valstybės vidaus reikalus, prezidento "neišmintinga pastaba" per televiziją, bet ypatingai pabrėžia atsakomybę Times laikraščiui, kuris esą: vidaus subversiją norėjo pristatyti skaitytojams kaip "religinį karą". Ir Journal toliau išskaičiavo, kaip Times nurodinėjo iškraipytus faktus, visai kitokius nei valstybės departamentas turėjo informacijas. Kuo Vietnamo konfliktas baigsis, nežinia, bet šiuo tarpu N. Y. Times tendencinga informacija buvo demaskuota ir Times nepavyko sudaryti tokios opinijos apie Vietnamą, kaip buvo sudaręs apie Kiniją ir Kubą, pirmojoj rasdamas ne komunizmą, tik "žemės reformą", antrojoj Castro pristatydamas kaip "naują Linkolną". Opini- jai atitiesti dabar daugiausia pasitaravo M. Higgins (H. Tribune).

3. **Gromyko vėl Baltuosiuose Rūmuose.** Sovietai spaudžia derybas toliau. Pirmas derybom klausimas — nepuolimo sutartis. Amerikos ir Anglijos atstovai norėjo, kad nepuolimo klausimas būtų svarstomas sykiu su garantijom dėl Berlyno. Gromyko pasipriešino. Derybos bus tad tęsiamos Baltuosiuose Rūmuose. Sovietų Dobyrynas rugpiūčio 26 paskelbė, kad prezidentas Kennedy sutiko priimti Gromyko... Ne lauktai dėl to pakelė balsą Ohio dem. sen. Frank J. Lausche. Gromyko buvo Baltuosiuose Rūmuose ir "sąmoningai melavo" prezidentui, tvirtindamas, kad Kuboje nesą raketų. Būdamas prezidento vietoje, tokio melagio antru kartu neįsileisčiau ir Baltuosius Rūmus, — kalbėjo senatorius.

4. **Tito taip pat nori.** Vyriausybė tvirtino, kad nežinanti apie Tito planus atvykti į Ameriką. Bet pats Tito sakėsi Kalifornijos gub. Brownui, kad atvyks į J. Tautas ir tikisi pasimatyti su Kennedy. Gal ir pasimatys. Visuomenės opinija gal nebus tokia aštri kaip anksčiau, kada daugiau nei pusantro šimto Kongreso narių pasirašė pareiškimą prieš Tito atvykimą. Tačiau ir dabar H. Tribune atkreipė dėmesį, kaip Tito diskriminavo amerikiečius žurnalistus, rodydamas Chruščiovui Amerikos pinigais ir amerikiečių inžinierių statomą fabriką, bet neprileisdamas amerikiečių žurnalistų ir nutyldamas apie Amerikos pagalbą. O Journal American vedamajame siūlo, kad departamentas pareikalautų iš Tito atsiprašyti už diskriminaciją. Tai gi opinija vėl kyla prieš Titą.

5. **Vengrijos klausimas.** Ties prasė, kad abiejų pusių diplomatai sutarė, jog reikia atstatyti diplomatinis normalius santykius tarp Amerikos ir Vengrijos, bet gi negali dar to padaryti dėl daugelio kliūčių. Pagrindinė — opinija, kuri nėra tam palanki. Esą praeis dar keli mėnesiai. Ir Ties, skelbdamas informacijas apie Vengrijos komunistinio režimo sušvelnėjimą ir kai kurių laisvių grąžinimą, atrodo, siekia paruošti tokią opiniją.

INDONEZIJOS premjeras Sukarno: Laukiu!

Kodėl kongresas nenori?

Parama užsieniui ar komunizmui?

JAV KONGRESAS sako: duodami pinigai stipriname komunizmą. VYRIAUSYBĖ atsako: neduodami pinigų kliudome kovą su komunizmu. Kieno pusėje teisybė?

Baltųjų Rūmų ir Kongreso santykiuose įtampa dėl pinigų. Atstovų rūmai nubraukė daugiau kaip pusę bilijono iš prezidento prašomų 4.1 bilijono užsienio paramai. Tai jau antras nubraukimas. Prezidentas buvo prašęs 4.5 bilijonų. Sudarė gen. Lucius Clay vadovaujamą komitetą prašomai sumai patikrinti, paremti. Komiteto sprendimas nebuvo visai lauktas — rekomendavo sumažinti, kai kurias išlaidas rado nepateisinamas. Dabar prezidento viltis — kad senatas nubrauktas sumas atstatys.

Keisčiausia, kad tie, kurie siūlo sumažinti sumas, ir tie, kurie siūlo jas didinti, argumentuoja tuo pačiu argumentu. Kas siūlo mažinti, "remia komunizmo pasaulinę strategiją", įtikinėjo senatą valstybės

sekretorius Dean Rusk. "Jei mes remiame komunistinį režimą, mes kasamės po savo krašto saugumą," kalbėjo Frank Lausche, Ohio senatorius demokratas. Argumentas išpūdingas tiek vienu, tiek kitu lūpose. Tačiau kiek jis teisingas ir katrų lūpose teisingas, patikrinti gali tik konkretūs faktai. Charles Stevenson tokių faktų pateikė Reader's Digest; juos iš kitos pusės nušvietė dar užsienio pagalbos administratorius David E. Bell Times Magazine; konkrečių faktų dar pateikė H. Tribune ir kt.

Pakartojam kai kuriuos faktus atskirais kraštais.

INDIJOJE: Amerikos pinigai remia socialistinę ūkio formą Gen. Clay komitetas pasi-

priešino, kad Amerikos pinigai būtų duodami Indijos vyriausybės statomam valstybiniam plieno fabrikui, kuriam vyriausybė jau numatė plane 512 mil. avanso. Komitetą nuomėnės nepaisydamos, prezidentas paskelbė remti projektą. Jis buvo įtikintas prof. J.K. Galbraitho, Amerikos atstovo Indijoje, argumentų — esą jei neduosim, sukelsim įtarimą, kad mes siekiame Indijos ūkį tvarkyti pagal mūsų pavyzdį. Indijai — tvirtina Stevensonas — nuo 1960 mes sudavėm socialistinio ūkio eksperimentam 3 bilijonus, nesimėdami remti ten privatinės iniciatyvos... Kaip protestas prieš šio "socialistinio eksperimento" rėmimą Atstovų Rūmuose dabar buvo priimtas nutarimas, kad pusė duodamos sumos eitų privatinėi iniciatyvai remti.

INDIJOS premjeras Nehru: Prašau!

CAMBODIJOJE: Kinijos komunistų dovanos Amerikos pinigais

Kongreso komisija rado, kad Amerikos vyriausybės pasiūsta grupė Cambodija valstybėje nusprendė finansuoti dviejų radijo stočių statybą; kai jos bus baigtos, jos bus prijungtos prie komunistinės Kinijos dovanos Cambodijai — radijo siuntuvos viso reikmenų komplekto. Toje pat Cambodijos valstybėje Sovietai statė ligoninę. Jai varžyto medžiagą, finansuotą Amerikos AID (Agency for International Development) vyresnybė, patyrusi, kuris tarnautojas tą paslapį išvilko aikštėn, jį perkėlė kitam darbui, o paskui visai atleido.

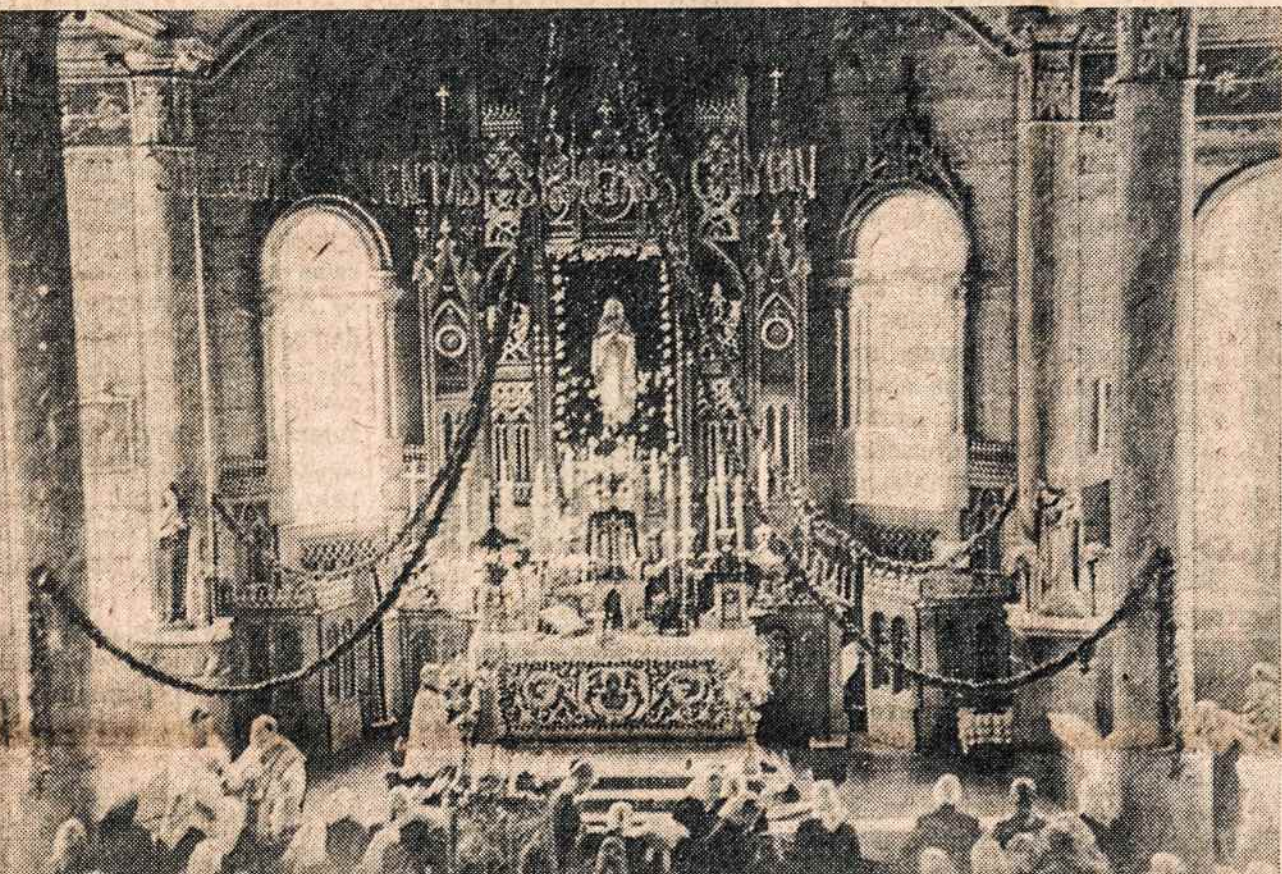
BURMOJE: Kinijos komunistų įtaka, Amerikos pinigai

Burmos vyriausybė 1959 norėjo paramos iš Amerikos keliiu tiesti iš Rangoono į Mandalį. Amerikos inžinieriai ekspertai rodo, kad ūkiškai kelias ten neapsimoka. Sutartis dėl kelio tiesimo taip ir nebuvo padaryta. 1962 kovo mėn. Burmos vyriausybė buvo nuversta. Gen. Ne Win paėmė valdžią, įvedė diktatūrą, savo pirmąją uždarė į kalėjimą. Fordo fondo ir Azijos fondo atstovus išvarė, nes jie buvo privatinį įstaigų atstovai ir rėmė privatinį ūkio bei švietimo iniciatyvą. Jie buvo jau sukūšę 12 milijonų. Gen. Ne Win ūkį suvalstybino; kapitalizmą paskelbė "sistema, kurioje žmogus išnaudoja žmogų". Nutraukė anglų kalbos mokymo programas, uždraudė Burmos piliečiam vykti mokytis į Ameriką, pakvietė Kinijos mokytojus, inžinierius, technikus. Po to viso — mes, sako Stevensonas, dabar gen. Ne Win duodame karinių reikmenų už 10 mil. metam, nors jis nesutinka rodyti knygu, kam iš tikrųjų tie pinigai suvartojami. O pereitą pavasarį AID padarė dar naują žingsnį — paskelbė, kad duos 21 mil. anam keliiu iš Rangoono tiesti, nors sutartis ir dabar nesudaryta.

INDONEZIJoje: Olandija pinigų negavo, kad duotų laisvę, Indonezija gavo, kad laisvę atimtų.

Po karo mes grasinom Olandijai neduoti Marshallo paramos, kol ji neatsisakys nuo kontrolės rytų Indijoje. Kitaip su Indonezija. Indonezijos prezidentas Sukarno panoro prisijungti Olandijos valdomą N. Guineją, kuri yra už 1800 mylių nuo Sukaro sostinės; panoro prisijungti papuasų tautą nors ji reikalavo sau laisvės. Nei J. Tautos nei J. Valstybės to papuasų reikalavimo nesirėngė tenkinti. Jos atsisotojo Indonezijos interesų pusėj, o šios interesas buvo sukurti 250,000 kariuomenę ją apginkluoti migais, povandeniniais laivais ir kt. moderniais ginklais, kuriuos užsakė Sovietuose. Kai pinigai ėjo ginklam, krašto gamyba nukrito iki 20 procentų normalaus lygio. Amerika treniravo tada Indonezijai gydytojus, dentistus ir šiam kraštui sudavė 787,300,000 paramos.

"Sukaro — nekomunistas", buvo sakyta autoriui Washingtone ir Indonezijos sostinėje, — jis tik siekia N. Guineją prisijungti prie Indonezijos, ir jis tai turi padaryti. Kitaip jo revoliucija nebus pilna". Jis tai padarė agresijos keliu pritariant J. Tautom, remiant Amerikos užsieniei pagalbai. (b. d.).

SKIEMONIŲ bažnyčioje dalijama šv. Komunija.

VISKAS VARDAN ŽMOGAUS IR DĖL ŽMOGAUS

LIETUVOJE

"Lenino partija, savo veikloje vadovaudamasi šūkiu "Viskas vardan žmogaus ir dėl žmogaus", nurodė didžiausią uždavinį: "pagal spartų ekonomikos augimą per artimiausias porą dešimčių metų pasiekti SSSR aukščiausią gyvenimo standartą lyginant su bet kuriuo kapitalistiniu kraštu. Materialinės gerovės ir žmonių kultūros klausimam skirta pirmieji vieta PKSS programe".

Taip rašoma Sovetskaja Litva Nr. 163 viename puslapyje, o gretimai aprašomas konkretus tos pasiektos techninės kultūros vaizdas.

Vilniuje Subačiaus gatvės cheminėje valykloje pasikalbėjimas:

"Jūsų kostiumas? Kas jam? Dėmes išvalyti? Nudažyti?" Priėmė mikliai apžiūrėjo valyti skirtą kostiumą, metė į šalį ir ėmė rašyti kvitą. "Du rubliai už valymą. Septyniolika sagų — kiekviena po tris kapeikas. Taigi dar 51 kapeika. Viso du rubliai 51 kapeika. Pasirašykite".

Klientas, priveiktas energingos priėmėjos žodžiais, norėjo ką pasakyti, bet, matyt, varžėsi ir tylėjo. Mes (sakos S. Litva korespondentai Jankait ir Levin) nesivaržėm ir paklausėm: kodėl Vilniaus cheminės valyklos ir dažyklos reikalauja priimti po tris kapeikas už kiek-

vieną sagą drabužyje, kuris duodamas į valyklą?

"O dėl to, — atsakė priėmėja, — kad prieš valymą visos sagos nuimamos, o po valymo vėl prisiuovamos".

"O ar tai būtina?"

"O iš kur aš žinau?" — pasisakė priėmėja. — Man pasakyta paimti už kiekvieną sagą, tai ir imam".

Nepasitraukdami (pasakoja toliau korespondentai) mes apžiūrėjom keturis kostiumus, kaip tik atgabentus iš valyklos. Apžiūrėjom sykiu su kostiumų savininkais. Nė viena saga juose nebuvo nuimta ir nereikėjo nė vienos prisūti. Tačiau klientai sumokėjo už tą operaciją. Korespondentai apžiūrėjo ir daugiau drabužių. Taip, kai kuriems teko prisūti sagas, bet tokių buvo vienas kitas drabužis. Tačiau pagal dokumentus per pustrėčio mėnesio dirbtuvėje buvo nupjauta ir vėl prisūta 13,162 sagos, ir už tai gauta 394 rubliai 86 kapeikos.

Korespondentai tikrino ir paties valymo įvykius. Esą pilietė B. davė dažyti apsiaustą. Po kurio laiko jai grąžino nudažytą, bet jau be rankovės ir apikaklės. Pilietė M. padavė apsiaustą išvalyti. Užuoat išvalė, jį perdažė. Ir dar kaip perdažė. Kai apsiaustu apsilviko, turėjo duoti valyti ir kostiumą, nes apsiaustu pamušalas jį nudažė.

Panašių pavyzdžių — sako korespondentai — daugybė. Dėl jų ne kartą jau buvo nutarimai partinių organizacijų ir miesto vykdomojo komiteto. Bet dirbtuvės darbas negerėja. Ar ne laikas išvalyti ir valyklą?

Europos LFB konferencija

Rugpjūčio 6-7 Koenigswintery prie Bonnos, Vokietijoje, įvyko vienuolika metinė Europos Lietuvių Fronto Bičiulių konferencija. Dalyvavo nariai ir svečiai iš D. Britanijos, Italijos, Prancūzijos, Švedijos, Šveicarijos, V. Vokietijos ir Amerikos.

Konferenciją atidarė prof. dr. Z. Ivinskis. Malda sukalbėjo kun. dr. J. Aviža. Konferencijos darbams vadovavo dr. K. J. Čeginskas ir M. Venta. Paskaitą apie Bažnyčios ir valstybės santykius skaitė kun. J. Kalvaitis.

Konferenciją Amerikos ir Kanados LFB vardu sveikino ir pranešimą padarė Centro Valdybos sek. J. Baužys. Išklausyti prof. dr. Z. Ivinskio, prof. dr. A. Maceinos, A. Grimienės, M. Musteikio veiklos pranešimai ir V. Vaitiekūno pranešimas politinės konsolidacijos reikalu.

Diskusijose pabrėžti tokie reikalai, kaip koegzistencijos laikotarpiui pritaikinta veikla, kartų pasikeitimas, kultūrinės ir politinės veiklos derinimas, Lietuvos vardo kėlimas užsienyje. Diskusijose dalyvavo: kunigas dr. A. Baltinis, J. Baužys, dr. K. Čeginskas, A. Grimienė, dr. J. Grinius, dr. Z. Ivinskis, O. Krutulytė-Boehm, dr. J. Lingis, kun. Br. Liubinas, dr. A. Maceina, M. Musteikis, V. Natkus, A. Sležas, J. Zokas.

Valdybos pirmininku perrinktas prof. dr. Z. Ivinskis, o ELI spaudos tarnybos vedėju — M. Musteikis.

ELI

Ar žinai, kad...

— Dolerio vertė 1963 tik 45.2 cn. palyginti su 1939 metais. Aukso fondas 1949 buvo vertas 24.5 bilijonų, dabar 15.7 bil. Valstybės biudžetas 1960 buvo 76.5 bilijonai, 1963 98 bil. Deficito valstybės biudžete nuo 1930 buvo išvengta tik 4 metus — 1948, 1949, 1956 ir 1957. Didžiausias deficitas buvo 1963 — 6.2 bil. Numatomas deficitas 1964 apie 9 bil. Aktualu — mažinti išlaidas užsieniui, kad nekristų toliau dolerio vertė.

KUN. L. JANKUS, Balfio reikalų vedėjas, aiškina, kaip Sen. Keating ir Rep. Rooney sutiko įnešti rezoliucijas. Dešinėje: rezoliucijom remti komiteto pir. m. L. Valiukas. Kairėje: B. Kriokys iš Rochesterio ir V. Volertas iš Philadelphijos. Nuotr. V. Maželis.

DABAR JŪS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje.

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname visas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnioms informacijoms rašykite/skambinkite daugiausia patyrusiam kelių biurui į R. Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. Circle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corporation

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms ir bet kuria SSSR dalį. Licensed by Vneshepolitorg

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVEJAS NIEKO NEMOKA

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausių skyrių:

- NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway LI 268-0068
- BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue TO 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St. N.W. GL 8-2256
- HANTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Av., Tel. 2338030, 2460215
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4885
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
- YONKERS, N. Y. — 235 Nepperhan Ave. GR 6-2681
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FL 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street PI 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868

SIŪSKITE Į LIETUVĄ IR SSSR DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui, suknelei! Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu TUOJAU!

Išpardavimas nepaprastai žemom URMO KAINOM

atraižų vilnonės medžiagos - importuotos ir vietinės — 3 - jose krautuvėse

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525

Cor. DELANCY, N.Y.C.

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK.

S. Beckensteinio krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey Street.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos spalvotos, lovos užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausias rūšies pigiausias kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeiškite ir įstikimkite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard St. Tel. AL 4-8319 New York 2, N. Y.

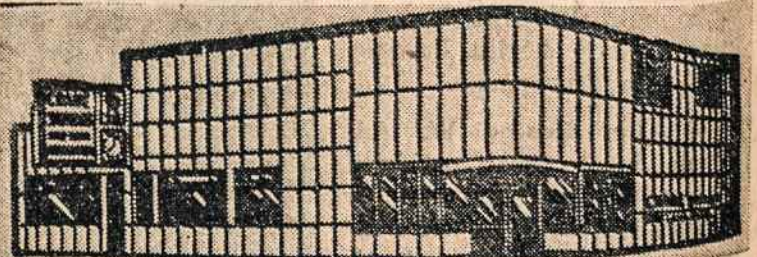
WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

- vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės.
- Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį.
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientam. Prašome užėiti ir pasižiūrėti!

CRANE SAVINGS & Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres. 47 and Rockwell Street. Tel. LaFayette 3-1083

Nemokamai vieta automobiliams

4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividentai mokami sausio ir liepos 31 d. Prašome aplankyti naują mūsų namą. VALANDOS: Pirmą ir ketvirtą 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrą ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadienį 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN 21, N. Y. GLenmore 5-7281

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISAN FATHERS

Elma nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

PRENUMERATOS KAINA Subscription per year \$7.00

Laiškai tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS

Straiptelius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Žmogui kalba tėra viena

Tie žodžiai gali kam rodytis neteisingi, ypač tokiaime krašte, kur kalbama nebe viena kalba. Tačiau jie ištarti ne dabar ir ne plokščiai galvojančio asmens. Taip tvirtino vokiečių filosofas Johannas Gottliebas Fichte devyniolikto amžiaus pabaigoje, kai prancūzai buvo užėmę Berlyną, kaip dabar rusai, o prancūzų kalba buvo virtusi ne vien mados dalyku, bet ir nutautėjimo akstinu. Prancūzų kalba buvo daugiau vertinama už gimtąją.

Nutautimas vieną kalbą keičia kita. Bet su kita kalba ateina ir kitoks galvojimas bei dvasia. Darosi kitoks ir žmogus. Suaugusių žmogų sunkiau perkeisti, tai svetimos kalbos mokytis daugiau spaudžiami vaikai. Okupantai savo kalbą grūstė grūda į mokyklas, kad iš vaikų galvos greičiau išstumtų gimtąją motinos kalbą ir įtvirtintų savąją. Tas pats atsitinka laisvose mokyklose, kur gimtoji kalba nedostoma. Čia savo kalbos laisvai išsižadama. Ir dalis tautos tuo būdu miršta, nes "Tautinė kalba yra tarsi siela: kol ji gyva, tol gyva ir tauta" (A. Maceina).

Kalba yra žmogui viena ne ta prasme, kad jis kitos išmokti negali arba neprivalėtų jos mokytis. Įvairių kalbų mokėjimas rodo gabumus ir išsilavinimą. Lietuviai, atrodo, ypatingai gabūs svetimom kalbom. Tačiau viena kalba lieka pagrindinė. Toji kalba, kuri atspindi vidaus pasaulį, išgyvenimus ir jausmus — visą žmogų. Iš tikrųjų "kalba ne žmogus, bet jame kalba žmogiškoji prigimtis" (J. G. Fichte). Nors ji visiem žmonėm bendra, bet prašneka ne bendru žmogiškumu, bet žmogaus savotiškumu — jo tauta ir jo kalba. Galima daug kalbų mokėti, bet tiktai

viena jautriausiai išsireikšti ir save atskleisti kaip sielos žmogų. Tai yra motinos kalba, kartojanti savo tėvų ir sentėvių žodžius.

Gyvenimo aplinkybės gali versti svetimos kalbos mokytis ne vien mokslo, bet ir gyvenimo reikalui. Čia ir yra pavojus savo gimtąją kalbą prarasti, jos nebevertojant. Kai kas iš to pavojaus sukasi dviem kalbom, lyg gimtojom, ir dar pasididžiuoja: manė vaikai abiem laisvai čiaukši — tokie jie gabūs! Bet čia yra klausimas ne liežuviu miklumo, o minties gilumo. "Vaikai, kurie iš mažens kalba dviem kalbom, dvasiniu atžvilgiu ne tik labiau neišsivysto, bet dar atsilieka" (L. Weisgerber). Tvirtinimas yra paremtas ilgu ir kruopščiu stebėjimu. Gabių vaikų išimtis bendros išvados nesugriauja.

Viena išvada lietuviams yra kategorinė: arba išsilauksime su savo kalba arba žūsimė savo tautai. Nėra nuo guostis, kad lietuviškai nebekalbantieji yra dar lietuviškos dvasios. Ji išblės sekančiose kartose, nes tiktai gimtoje kalboje "gyvena visi tautos minčių turtai, jos papročiai, praeitis, tikėjimas ir gyvenimo dėsni — visa jos širdis ir siela" (J. G. Herder). Išsikyrus su tautos kalba, anksčiau ar vėliau išsiskiriama ir su sava tauta. Žydų ar airių išimtis čia nepagunda. Airiai šiame krašte vis tiek daugiau anglosaksiški, negu keltiški.

Lietuvių kalba šeimoje ir liutuanistinėse mokyklose mums yra būtinybė. Čia nei šaltas nei karštas karas, bet gyvenimasis. Gyvi savo tautai išliks tik tie, kurie tvirtai laikysis prigimties dėsnio: žmogui kalba tėra viena.

Ar gali kas nors išlaisvinti kardinolą Mindszentę?

Kaip tik kardinolas Mindszentę patyrė, kad Vatikanas bando susitarti su Vengrijos vyriausybe dėl jo laisvės, jis parašė savo draugui Romoje laišką. Laiškas buvo tik dviejų eilučių: "Prašau pranešti man kardinolo Ottaviano nuomonę. "Ar jis galvoja, kad aš turiu pasilikti ar išvykti?" Vengrijos primas neturėjo daug abejonių, kad gaus tokį atsakymą, kokio jis nori.

Ottaviani, Sv. Tikėjimo kongregacijos sekretorius, priklausė Vatikanu konservatyvinei frakcijai, kuri seka Pijaus XII kieta linija prieš komunizmą. Buvo aišku, kad jis užims poziciją, jog kankinio Mindszentę vieta yra Vengrijoje, nes jis ten tarnauja, kaip religinis šv. turys ir Vakarų civilizacijos atsparos ženklas prieš barbarizmą.

Pijui XII viešpataujant, Mindszentę buvimas Vengrijoje nuostabi atitiko nelankščią to popiežiaus politiką. Dabar kai "liberalinė" frakcija iškilė ir viršų Sv. Soste, o lankstumas yra darbotvarkėje, Mindszentę pasidarė kliudanti uola taikios koegzistencijos kelyje. Dabartiniam politiniam klimatom kardinolas yra labiausiai pasaulyje nepageidaujamas asmuo.

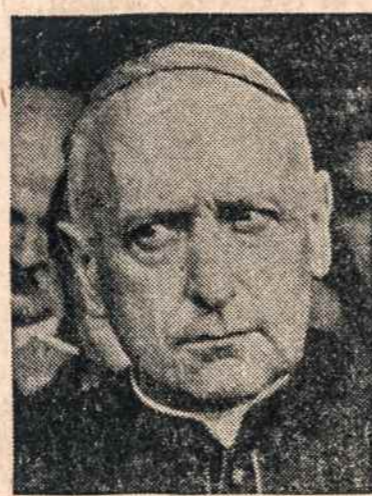
Vatikanas jo nelaisvės nenori. Vengrijos vyriausybė bodisi. JAV Valstybės departamentas taip pat nepageidauja.

Liberaliniai prelatai, kurie diktuoja Sv. Sosto politiką, pritaria krypsmui į kairę ir politikoje ir religijoje. Politinis posūkis į kairę vargu gali būti laikomas sėkmingu po birželinio rinkimų Italijoje, kuomet krikščionys demokratai buvo apipešioti, o Italijos komunistų partija laimėjo milijoną balsų. Komunistų vadai privačiuose pasikalbėjimuose užsimena, kad jų laimėjimą nulėmė Bažnyčia, kuri savo dviprasmišku dėmesiu marksistams sudarė įspūdį, kad katalikai, protestuodami prieš negabią vyriausybę, gali balsuoti komunistiškai. Nežiūrint šios pamokos, koegzistencinė Vatikano grupė laikosi pažiūros, kad veiksmingiausias būdas kovoti su komunizmu yra nueiti tris ketvirtis kelio jų linkme.

MODUS VIVENDI

Laikantis tokios taktikos, iki paskutinių pop. Jono XXIII gy-

NATIONAL REVIEW š.m. birželio 18 išspusdino savo korespondentės ALICE L. MOATS (Romoje) šį straipsnį Lietuviškai išvertė D. J.

KARDINOLAS MINDSZENTY

venimo savaičių buvo ruošiamasi formuluoti Bažnyčios už geležinės uždangos modus vivendi gaires. Vatikanas tikėjosi susitarti ne tik su Vengrija, bet ir su kitais Sovietų Rusijos satelitiniais kraštais. Tos sutartys būtų galėjusios eiti pavyzdžiu susitarimam su raudonaisiais režimais Toluimuose Rytuose. Buvo galvojama, kad tokioje šalyse, kaip Čekoslovakijoje, kur Bažnyčia visai neteko savo teisių ir privilegijų, valstybinės istaigos sušvelnins priešbažnytinius įstatymus, o Lenkijoje, kur Bažnyčia maždaug išsaugojo savo padėtį, bažnytinė hierarchija sutiks atsisąžadėti dalies savo teisių ir privilegijų.

Tad suprantama, kodėl kardinolas Koenigas tuojau po pasimatymo su kardinolu Mindszentę nuvyko į Varšuvą tartis su kardinolu Wyszynskiu ir kodėl Lenkijos primas atliko tuomet staigią kelionę į Romą. Tą galvojimą patvirtina žinutė, atspausdinta Vienos katalikų oficialiame biuletenyje "Kirchenblatt" ir pranešanti, kad kardinolas Koenigas vyks į Pragę derėtis dėl Bažnyčios ir valstybės santykių. Tuo pat laiku buvo labai paplitęs Vatikano sluoksniuose posakis: "Kardinolas Koenigas bando atkūrti Austro-Vengrijos imperiją"...

Mindszentę klausimo tinkamas išsprendimas yra viso to plano kertinis akmuo. Negali būti susitarta su Kremliumi (kuris, be abejonės, turi duoti savo sutikimą), kol kardinolas Mindszentę nebus nustumtas iš scenos. Nuotrauka, padaryta

jo bylos metu, išryškina gaudinančias tuščias akis ir palaidai kabančias rankas. Tai įrodo, kaip komunistiškai budeliai geba galvojančių žmogų paversti bejėgiu robotu. Ta nuotrauka yra neišdildomai įsispaudusi visos kartos atmintyje. Tai gyvas komunistinės baisybės liudininkas. Tai griaučiai, kurie neleidžia ramiai puotauti. Naudodamiesi Madisono Avenuo terminologija, galime sakyti, jog Vengrijos primas yra karštas kliuvinys bendram susitarimui.

KADARO SIŪLYMAI

Iki šiol kardinolas Mindszentę atspariai priešinosi vaidinti jam primetamą vaidmenį. Jo smerkėjai teiktina jį esant nelankščiu ir siaurakakčiu, neturiniu politiškos nuovokos. Jo gerbėjai teigia, kad tos ydos dabartinėm sąlygom yra dorybės. Ydos ar dorybės — vis

ITALIJOJE dauguma rožančių dirbama Cusurcoli apylinkėje. Bet iš 700 to kaimo gyventojų kone visi komunistai. Senis komunistas sėdi prie komunistų partijos būstinės ir... narsto rožančių.

tapimas: vienuolynas pasirinktas diocезijoje vyskupo, kurio kardinolas nemėgsta ir kuriuo nepasitiki;

3. Pripažinimo jo kaip primo prerogatyvų, jei išreikš aiškų ir viešą lojalumą režimui.

Kardinolas Mindszentę nesužadėjo Kadaro patiektom sąlygom, kurias priėmė Vatikanas derybų bazei. Tai buvo sutarta Bažnyčios visuotinio suvažiavimo metu. Autorius vienas iš trijų Vengrijos vyskupų, turėjusių leidimą vykti į Vatikaną; tuo tarpu kiti keturiolika buvo "sutrukdyti" pasinaudoti ta galimybe. Kadangi "gelbėjimas" vyskupas buvo "kunigas patrijotas", tai buvo galima laukti kardinolo neigiamo atsakymo.

Tie komunistinės Vengrijos valdžios siūlymai dabar nežada daug naudoti, nes jie buvo neatsikriami ai sujungti su eventualiu Kadaro vyriausybės pareiškimu, kad Mindszentę byla buvo neteisėta. Vyriausybės veidas galėtų palikti nesuteptas, pareiškus, kad byla paruošė ir įvykdė stalinistai. Praėjusį rudenį toksai žaidimas galėjo būti geras atsitraukimo kelias. Dabar jau daug kas pasikeitė. Chruščiovas savo kalboje Sovietijos intelektualams pasakė, kad visokiu atveju Stalinas nebuvo ypatingai blogas draugas. Yra tikėtina, kad nebūtų buvę susitarta net ir praėjusiais metais, nes, nors Vengrijos komunistų hierarchijos viršūnės yra chruščiovinės, bet žemesnes papėdes užima išimtinai stalininkai.

(bus daugiau)

Maskvą išvyko gydytojas Ralphas Standish, o po dešimties metų — gydytojas Reynolds, vaistininkas Thomas Carver, statybininkas Humphrey Lock, auksakalis Thomas Green, keletas amatininkų (masters). Narvoje rusų laivyno 1572 tarnavo 16 anglų marinų. Zigmantas Augustas 1569 gruodžio mėn. karalienei Elzbietai rašė pabrėždamas, kad Maskvos caras kasdien stiprėja (daily he grows mightier), nes gauna ginklų ir žmonių (weapons... artificers and arts... brought unto him). Karalienė Elzbieta jautėsi nemaloniai, bet ne jos vienos rankos laikė tos raizgynės vadeles.

—0—

ELZBIETOS padėtis buvo kėblė. Ji nenorėjo prarasti Rusijoje monopolinių prekybos teisių ir vengė susipykti su Europos žemyno valstybėmis, kurios būkštavo Maskvos įsigalėjimo. Politikos nebuvo galima išjungti iš prekybos, nei prekybos iš politikos. To neleidė daryti Jonas Ziaurusis, čia piršte pirsdamasis su savo draugyste, čia užgrodamas savo karinių laimėjimų vargonais.

Užvaldęs Narvos uostą Baltijos pamaryje, rado tokių pirklių (italų, vokiečių ir anglų), kurie panorėjo su Rusija prekiauti neatsižvelgdami į nieką. Jonas Ziaurusis jiems suteikė tokias pat privilegijas, kokias buvo davęs angliškajai Maskvos bendrovei. Bendrovė atsidūrė prieš grėsmę neišlaikyti konkurencijos, nes kelias į Dvinos žiotis buvo daug sunkesnis ir ilgesnis, negu Baltijos mario mis į Narvą. Bendrovė galėjo prarasti visa, ką buvo laimėjusi didelėm lėšom, pavojingom kelionėm ir žmonių gyvybėm. Tai buvo ne vien pirklių, bet ir Anglijos vyriausybės rūpestis: reikėjo ginti savo piliečių interesus ir turtą. Sekė eilė protestų: caras laužė savo susitarimus ir duotą žodį. Šis atsitiktinėjimo lyg akmeniu: niekam nedaras skriaudos, visi galį laisvai prekiauti. Atrodė, kad Anglijos ir Rusijos "draugiški ryšiai" nutruks traskėdami.

(Bus daugiau)

IVANO PIRŠLYBOS

RUSIJA IR ANGLIJA XVI AMŽIUJE

S. SUZIEDĖLIS

karakulio kailiukų. Savo žinias vėliau žodžiu išpasakojo, kai grįžo į Londoną. Viltis pasiekti Kiniją visai aptemo. Neprasimušta nei pro marias, nei pro sausumą.

Tačiau pirklių ištikinimas, kad kur nors ir kaip nors galima pinigą užkalti, niekada nemetsta. Jenkinsono kelionė į Azijos vidurį turėjo vieną prąšvaistę: pasirodė, kad pr Rusiją galima pasiekti Persiją. Ištvermingas ir drąsus vyras, Jenkinsonas, buvo vėl išsiųstas Maskvon (1561 liepos 20) ir iš ten pasiekė Kazviną (1562 rugpjūtį 2).

Kazvine, senoje Persijos sostinėje, tada valdė šachas Tahmaspas I. Jenkinsonas jam įteikė savo karalienės Elzbietos laišką. (Marija nebevaldė nuo 1558 metų). Užsimezgė ryšiai su persais ir jų kaimynais. Vakarų Europoje buvo nemažai nustebeimo, kai anglai pro

Rusiją atsigabeno šilko ir peršišių kilimų.

Jenkinsono abi kelionės į Aziją buvo palankiai paimtos Jono Ziauriojo. Tą anglų kodėl buvo labai pamėgęs. Negali pasakyti, kas satrupai krinta į akį ir kas įkrinta į nemalonę. Jenkinsonas buvo malonėje. Jam leista praplėsti anglų pirklių sandėlius Cholmogoroje ir Vologdoje, pažadėta visiškai laisvė prekiauti su Persija. Čia Jonas Ziaurusis turėjo savų interesų. Jis stūmėsi gilyn į Aziją: kovodamas su totoriais, 1552-1556 užėmė Kazanę ir Astrachanę prie Kaspijos jūros. Kitoje jūros pusėje buvo Persija. Pravarau buvo palaikyti prekybiniai ryšiai. Anglai tepramina kelius.

Kitas kelias turėjo atsirasti vakaruose prie Baltijos jūros. Kai totoriai spaudė rusus pakildami nuo Kaspijos, lietuviai veržė nuo Baltijos. Tai buvo didi pagrindiniai Maskvos priešai. Pribloškęs totorius, Jonas IV Ziaurusis mojosai rungtis ir su lietuviais. Bet pirmiausia norėjo juos apeiti iš šiaurės — užimti vokiečių valdomą Livoniją (Latviją ir Estiją), kuri tuo metu buvo gerokai sumenkusi. Rado priekabių ir pradėjo Livonijos karą (1558), ir kuri įsijungė Lietuva, Svedija ir Danija. Maskvai reikėjo gerų ginklų ir Anglijos paramos. Čia Anglijos ir Rusijos santykiai

pasidarė jau nebe jų vienu tarpusavio reikalas.

LIETUVOS didisys kunigaikštis Zigmantas Augustas (1548-1572) rašė Anglijos karalienei Elzbietai I (1558-1603) tokį įspėjimą:

"Mes gerai pažįstame maskolius... priešus visokios laisvės pasaulyje. Jie kasdien stiprėja prekiaudami pro Narvą. (Sis uostas Estijos šiaurėje rusų užimtas 1558). Maskva gauna ne tik tai įvairių prekių, bet ir artilerijos, kurios ligi tol nepažino. Kai tik maskoliai pasidarys stiprūs, visi kiti turės dingti".

Rodos, lyg tie žodžiai būtų mūsų laikam pasakyti. Anais laikais Maskvos pavojų jautė ir kiti jos kaimynai. Svedijos karalius Gustavas Vaza (1496-1560) siuntė savo pasiuntinį į Londoną, kur žodžiu pareiškė protestą dėl anglų prekybos pro Archangelską (Cholmogoros). Esą plačiai kalbama, kad tuo keliu Maskvai pristatomi ginklai. Svedai buvo suinteresuoti, kad Jonas Ziaurusis jų ginklų negautų, nes su rusais kovojo dėl Estijos.

Vokietijos imperatorius Ferdinandas I (1556-1564), kuris formaliai buvo laikomas Livonijos aukščiausiu viešpačiu, 1559 rugpjūtį 15 rašė karalienei Elzbietai: Europoje "susidarytų pavojinga padėtis, jei

gu Rusijos caras užimtų Livoniją, atsiremdamas Anglijos pasipirtimi (by counsel)". Metam praslinkus, vėl rašė: "Rusijos jėga nuolat auga, nes ji gauna paramos iš šalies".

Vokietijos du miestai — Koelnas ir Hamburgas — pranešė karalienei Elzbietai, jog iš vokiečių kunigaikščių ateina daug nusiskundimų: "tie ginklai, kuriuos Anglija superka Vokietijoje, siunčiami Rusijon". Hamburgo miesto senatas 1561 metais pritaikė anglam sankcijas — sulaukė ginklų siuntimą, "kol karalienė užtikrins, kad jai pardudami ginklai yra tik jai pačiai ir reikalingi".

ANGLIJOS karalienė Elzbieta 1558-1603

Karalienė Elzbieta 1561 gegužės 6 laišku davė Hamburgo miestui "garbės žodį, kad jos vardu superkami ginklai tėra Anglijos apsaugai vartojami". Lordui išdininkui įsakė neleisti iš Anglijos ginklų išvežti. Kalbos vis tiek nenutilo. Elzbieta 1561 liepos 8 viešu raštu paskelbė: "ginklai bei kitokie karol reikmenys negali būti teikiama nei Rusijai nei kitam kuriam kraštui, kovojančiam su krikščionimis". Karalienės pasiuntinys Williams Herle važinėjo į Vokietiją ir Olandiją. Sklaidė gandus ir aiškino, kad jūros kelias pro arktinius vandenis tesiekia "bendro žmonių labo ir geresnio kitų kraštų pažinimo". Ir vėl žodžiai tartum mūsų dienų: "arčiau pažinkime Rusiją ir sugyvenkime... žmonijos bendram labui".

Tie žodžiai veikė. Keleriem metam kalbos aptilo. Paskui vėl pakilo protestai (1565-1567). Protestavo Danijos karalius Ferdinandas I, Svedijos karalius Erikas XIV, Lietuvos ir Lenkijos — Zigmantas Augustas. Anglijos karalienė Elzbieta dievažijsi, kad jos teisybė: ginklai neišvežami. Istorija tos teisybės susekti negali. Yra tokių ir kitokių duomenų. Galimas daiktas, kad ginklai buvo siunčiami slapta atskirų pirklių.

Anglų buvo Jono Ziauriojo tarnyboje. Dar 1557 metais į

MOTERŲ PASAULY

LIETUVIŲ LIAUDIES DAINŲ SIMBOLIKA

Mūsų tautoje daina lydėjo lietuvių nuo pat jo lopšio iki karsto. Atėjusį į pasaulį kūdikį motina jau nuo pirmų jo dienų pradėdavo liūliuoti pačios sukurta lopsine, į kurią įpindavo ir savo meilę, ir lūkesčius, ir savo dalios išsakyimą. Vėliau subrandęs sūnus ar duktė išliedavo savo sielos išgyvenimus dainoje, išdainuodami savo džiaugsmą ir vargus. Peržengus amžinybės slenkstį ir negalint pačiam dainuoti, artimieji raudomis apraudodavo žemės keleivį, išsiskyrusį iš jų tarpo.

Tos mūsų liaudies dainos yra persunktos giliu lyrizmu, nes pagrindinė jų žymė yra subjektyvumas. Dainoje išliejami savo jausmai, troškimai ar išgyvenimai. Jausmam išreikšti dainos kūrėjas kai kuriems žodžiams suteikė dar tam tikrą prasmę. Daugelis minimų dainose augalų, paukščių ar daiktų virto tam tikrais minties ženklais — simboliais.

Rūta. — Ji savo žalumo ypatybe siejama su mergaitės jaunyste, garbe bei skaisnumu. Mergaitės jaunystės metai maloniai ir gražiai leidžiami yra jos pasididžiavimas, kaip ir gražiai prižiūrimas rūtų darželis.

Tų mergelių dainavimas, Jų rūtelių žaliavimas. Dainuokit, mergelės, Žalios jūsų rūtelės.

(Cituota iš atminties)

Krupočiai laistomos ir nuravimos rūtelės simbolizuoja mergaitės garbę, darbštumą ir laisvumą.

Amerika vis labiau našlėja

Amerika mėgsta statistikas. Siemet metų pradžioje buvo suvesta statistika, daryta 1961 metais, kiek yra šiame krašte našlių vyrų ir moterų. Sustojame prie moterų.

Prieš dvejuis metais JAV buvo 8.4 mil. našlių. Per paskutinius 20 metų moterų našlių

AR MOKI VERKTI?

Moterų sąrašas, sakoma, visą laiką yra paviršiuje: mažai trūksta, kad rasotų. Tai atleidia įtempimą arba ką nors laimi. Dr. John Rathman, amerikietis, sako, kad tik 50 proc. JAV moterų verkiančios „jaušmingai“, kitos — „raudančios nervingai, spazmiškai“. Širdies gėlai gal ir pritinka, bet netinka iš vyro išmesti kailinį palatą arba „pasirodyti nuskriausitai“. Jis manas, kad moteris, kaip ir artistas, reikėtų mokyti verkti, nes tai viena iš moterų „apsigynimo“ ir „apsidovanojimo“ priemonių.

SOFIJA JELIONIENĖ
Pedagoginis Lituanistikos
Institutas Chicagoje

mingą jaunystę, o vykstančios pageitulos — sunkias vargingo gyvenimo dienas — už bernelio girtuokliu išėjus.

Rūta yra jaunystės garbės simbolis. Ji prisegama tam kam reikiama nuoširdūs ir gražūs linkėjimai. Rūtų vainikėlis ženklina mergaitės skaisumą. Netekus rūtų vainikėlio, garbės praradimą aiškiai nusako šios dainelės posmai:

Aš išėjau ant dvaro Pažiūrėti ežero. Kaip vanduo liūliavo, Levendrelė siūbavo.

Žiūriu skęsta mergelė Ir jos žalia rūtelė. Gelbėkis, mergele, Gelbėk žalią rūtelę.

(Cit. iš atm.)

Rūta pasipuošia mergaitė įžengdama moterystėn, vestuvių apeigų metu. Rūtų vainikėlis, ant galvelės nešiotas, nusegamas tik tada, kai ji atsiveikina su savo jaunomis dienomis ir tampa ištėkėjusia moterimi.

Gal būt nekystume galvodami, jog rūta dėl to tapo taip pamėgta lietuvių gėle, kad mūsų mergaitės buvo kuklios ir taip nesizavėjo išdidžiomis darželių gėlėmis — rožėmis ar gvazdikais.

Lelija. — Ji taip pat laikoma skaisnumo simboliu. Dažniausiai taip yra vadinama mergelė: „mergelė lelijėlė, baltoji lelijėlė“.

lė“. Lelija kaip mergelės simbolis laikomas net senesnis už rūtą. Baltu, iškilmingu žiedu pasipuošus, lilija sugretinama su jaunystės garbe besididžiuojančia mergaite. Lelija — skaisnumo ir dorybės simbolis — siekia senus laikus. Ir Prancūzijos riteriai savo skydus ja papuošdavo.

Linai. — Nors lino žiedas nuostabiai dailus savo melsvumu, bet jis dainose minimas ne visai gražia prasme. Lino žiedo užkirtimas mergelei už kasų, o berneliui už kepurėlės reiškia garbės netekimą. Prisegti kam lino žiedą — tai linkėti ką nors negražaus arba leisti suprasti, kad žmones apie tą asmenį nepalankiai atsiliepia.

Rasa. — Rasa ant žolės ir kitų augalų atsiranda tik vakare, todėl įtarimas mergaitę vaikščiojus po rasotus žolynus gali sukelti abejonę jos garbingumu. Motinos abejojimas savo dukters gera laikysena išreiškiamas šiuo dainos posmu:

Dukrele jaunoji, O kur vaikštinėjai? O kur tavo vainikėlį Raselė užgavo?

(Cit. iš atm.)

Dobilas. — Bernelis mūsų liaudies dainose dažniausiai vadinamas baltuoju dobilėliu. Šis simboliškas pavadinimas gali būti dėl to, kad dobilų laukas šienapiūtės metu be bernelio ar brolelio dalgio neišvaizduojamas. O šienapiūtė yra ir gražiausias metų laikas ir reikalauja daug triūso.

(nukelta į 5 psl.)

VASARIO 16 gimnazijos sode. Sėdi: Ona Pakėvičiūtė (III kl.), Lina Bajerytė, Aldona Janulytė (IV), Stovi: Aldona ir Loretta Subaciūtės, Dalia Rainytė (I), Regina Bartaškaitė.

VASARINĖ „MOTERIS“

Rausva spalva pasipuošusi gegužės ir birželio MOTERIS (1963, 3 nr.) dar pratęsia kaitrią vasarą. Pradžioje pristatoma miręs popiežius Jonas XXIII ir naujai išrinktas Paulius VI. Pagrindinius straipsnius rašo: J. M. Matienė — Ne-lairingasis birželio mėnuo, D.

Augienė — Vyriausios Maironio sesers likimas, dr. J. Balyš — Gyvenimiškas filosofija ir humoras liaudies dainose, E. Gimbutienė — Atsiminimai iš mano studentavimo laikų, D. Petrutytė — Fizinio augimo ir dvasinės plėtros laikotarpiai. Dailioji literatūra: B. Pukelevičiūtė — Rauda, Gabriela Mistrail — Dagys (vertė P. Gaučys), B.P. — Kelionė, S. Slavinskienė — O. Jasiūnės ir M. Aukštaitės eilėraščiai. Platūs auklėjimo, šeimos ir mokyklos, sveikatos, madų ir grožio, šeiminių ir kiti kampeliai. Redaguoja I. Matusevičiūtė, leidžia Kanados Lietuvių Kat. Moterų Draugija. Metams 4 dol. Adresas: 57 Sylvan Ave., Toronto, 4, Ontario, Canada.

AR MANE MYLI?

Jaunuolis nedrąsiai klausia: — Lina, ar mane bent truputį myli? — Ne — ji atsako griežtai. — Tai kodėl? — Dėl to, kad meilė netrupinama. Myli arba visa širdimi ar visai ne. Koks čia gali būti „truputis“? Ir Jonui vis tiek liko neaišku, ar ji myli „bent truputį“? — Ak, tie vyrai! — atsisuko Lina.

bė kitam visada drauge yra ištikimybė sau pačiam (ne egoistine, o metafizine šio žodžio prasme)... Kas išduoda ištikimybę, tas tuo pačiu perduoda save patį. Nėra kilnaus išdavimo... Ištikimybė turi savitą vertę net ir tada, kai pasirodo, kad tai, kam ji buvo saugota, nebuvo jos verta. Ištikimybė yra vertinga savyje pačioje, nes jos vertė pagrįsta ne išorine tikrove, o pačiu žmogumi (LE IX 1956, 147-148).

ZVILGSNIS nukreiptas į kitą...

IŠTIKIMYBĖ — MŪSŲ MORALINĖ RIMTIS

Naujos gyvenimo aplinkybės ir nauji laikų papročiai sudaro ir naujus žmonių nusiteikimus. Jie yra nepeiktini, jeigu nepaliečia ir nekeičia esminių gyvenimo principų. Šie visada yra pastovūs ir nekintami, kaip moraliniai dėsniai, nepriklausą nuo laiko ir žmonių.

Pavyzdžių gali eiti ištikimybė, kuri gana dažnai laužoma šeimoje ir santykiu su kitu asmeniu, su savo tauta, tikėjimu, savo idealais. Manome, pravars prisiminti, kaip ištikimybė apibūdina mūsų filosofas dr. Juozas Girnius. Jis rašo: „Ištikimybė yra tas pagrindas, kuriuo remiasi žmogiškieji santykiai, ir drauge tas matas, kuris liudija moralinę žmogaus rimtį. Nebūtų įmanomi žmogaus santykiai su žmogumi, jei jų negaivintų pasitikėjimas vieno antram ištikimybė. Visos sutartys remiasi prielaida, kad

bus/laikomasi duotojo žodžio. Visų asmeninių ryšių versmė yra žmogaus patikimumas. Negali būti bičiulis tas, kieno žodžiu nepasiūkima ir kam netikima. Ištikimybė liudija, kiek jausmai yra tikri. „Simpatija, bičiulystė, meilė, kurios tėra akimirkos nuotaika, yra paženkinčios netikrumu ir nėra vertos savo vardo“ (N. Hartmann).

Ištikimybė nėra paprasta žmogaus prigimties dovana, sąvaine kiekvienam suteikta. Greičiau žmogus iš prigimties yra linkęs vadovautis akimirkos įspūdziais, pats nežinodamas, ko jisai sekančią akimirką norės. Ištikimybė yra moralinė vertybė, žmogaus iškovojama moraliniais būdais. Reikia moralinio subrėdimo išsaugoti ištikimybę dėl to, kad ji yra ne kas kitas, kaip savarankiškas angažavimasis atei-

čiai. Tikta tas gali būti ištikimybė, kuris yra apsisprendęs pats save lemti, o ne būti besikeičiančių aplinkybių nešamas.

„...Ištikimybė yra iš esmės aktyvi, nes būti ištikimam yra lygu drauge būti su tuo, kam esama ištikimam... Ištikimy-

KAIP dvasios rimtis ir sukuosena pakeičia išvaizdą

PRIE TELEVIZIJOS

Nuotr. V. Mazėlio

SEPTYNIOS VYRIŠKOS DORYBĖS

Seimos problemų tyrinėtojai, apkausę Vakarų Europos ir Šiaurės Amerikos vedusias moteris, priėjo išvados, ko žmonos pageidautų iš savo vyrų laimingesniai šeimos gyvenimui.

1. Švelnumas. — „Gerai, kad mano vyras yra 'vyriškas' — griežtas, kietas, susivaldęs savo reikaluose už namų, bet namie man apkyri tuo savo plieniniu charakteriu; argi aš neturiu teisės į jo jausmų švelnumą, kaip buvo prieš vedybą?“

2. Mandagumas. — „Mane užgauna mano vyro dviguba elgsena: jis toks mandagus su svečiais ir toks šiurkštus, kai liekame dviese; atrodo, lyg jis būtų vedęs vergę, o ne žmoną.“

3. Socialumas. — „Kai tik mano vyras grįžta iš darbo, su manim nedraugauja; skaito laikraščius, spokso televizijos, krapštosi apie namus; nei man pasitarti, nei pasikalbėti, nei pasiguosti“.

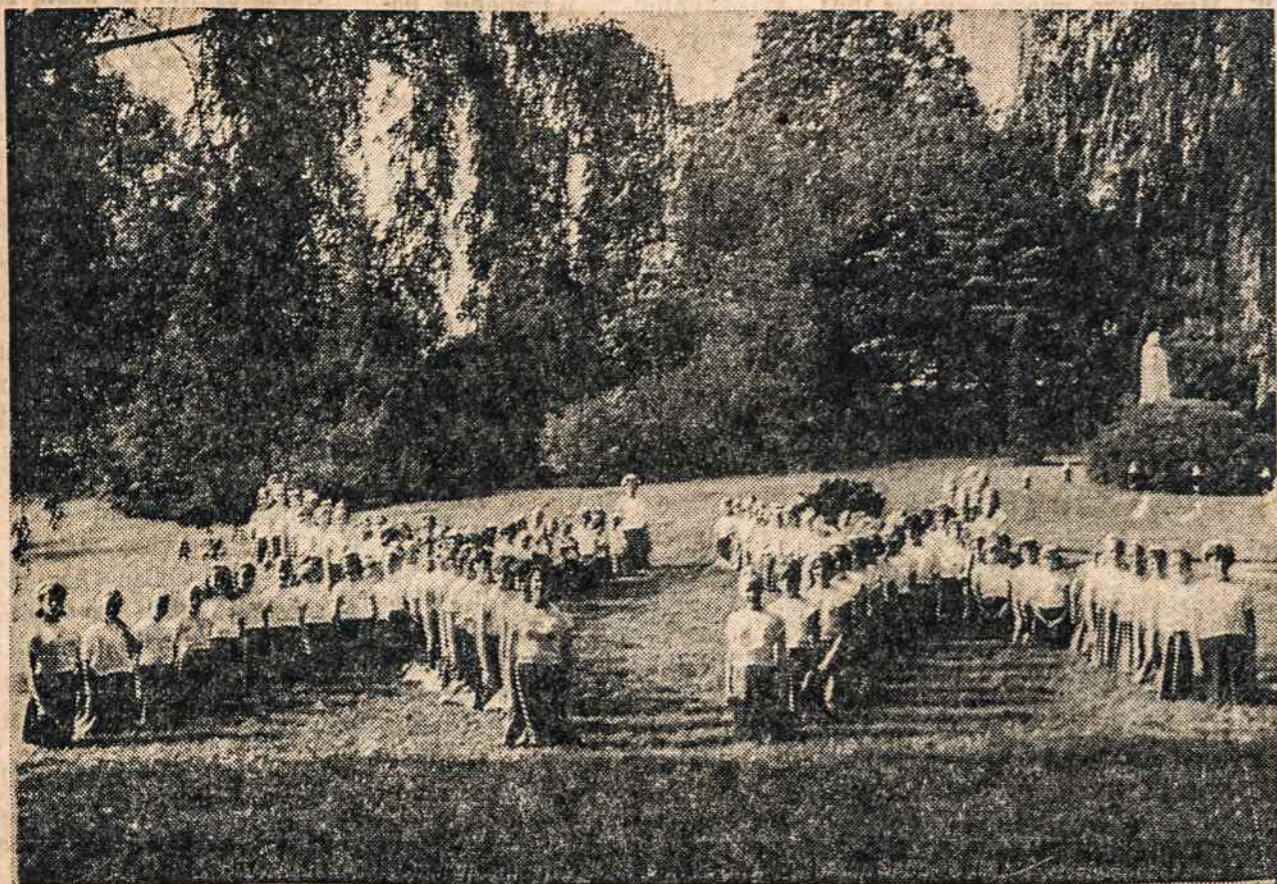
4. Supratimas. — „Turiu vyrą lyg kuolą: nejautrus moteriškiam rūpesčiam, jos sielos virpėjimam; jam turi būti aiškiai pasakyta, ko aš noriu; ne-nuvokia ir tiek“.

MEILĖ yra tartum žolė, auganti ant rupios akmenų krūvos. Paviršiumi atrodo traukli, bet apačioj guli milžiniška ir sunki atsakomybė.

Rabindranath Tagore

ONA MISEVIČIŪTĖ, Caracas, Vėnezuela, uoli veikėja, aukų rinkėja, spaudos platintoja.

MŪSŲ XX STOVYKLA. Iš mergaičių stovyklos šią vasarą Putnam, Conn. Nuotr. B. Kerbelienės.

Nuo Perkūno iki Dievo

Kun. J. Šerno angliškai parašyta Lietuvos istorija

Hudsono upės dešiniame krante, prieš New Yorko dangorėžius, tyso Hobokeno uostas ir New Jersey City. Siame mieste tarp trūšai susigrūdusių namų yra lietuviška šv. Onos bažnyte ir jos kiebonas kun. Jonas J. Šernas. Lietuviai jau nedaug, bet jeigu užsuksi pas tą miestą kleboną, pajusi šiltą lietuvišką dvasią. Kai dar patirsi, kad jis yra Amerikoje gimęs, gretimam Newark, norėsi ir paklausti, kaip išliko artimas ir nuoširdus savo tautai.

Vieną lietuvišką atramą paaiškina tėvai, Juozapas ir Marija Šernai, abu gimę Lietuvoje ir šiemet lapkričio mėn. be laukia 55 metų vedybų sukakties. Tėvų pasakojimai apie savo gimtąjį kraštą ir lietuvių tautą smigo vaikų širdin ir paliko joje lietuviškos ugnelės žereimą.

Antroji atrama yra kun. Jono J. Šerno susidomėjimas Lietuvos praeitimi nuo seniausių laikų. Tur būt, ne dažnai ir ne betkam tenka užtikti tokią knygą, kurią autorius yra parašęs ir išleidęs tik vienu egzemplioriu. Daliai mažinė atspausdinta, įrišta kietuose organziniuose apdaruose, didelio folio formato, 248 puslapių, iliustruota vaizdais ir žemėlapiais. Tai yra "The Story of Lithuania and her People".

Ar pažįsti?

Rašyti Lietuvos istoriją autorių paskatino nuolat išgirstamas atsakymas, kai paklausiama, ar pažįsti Lietuvą. "O taip, tai yra Rusijos dalis, ar ne tiesa? Ne, tai dalis Lenkijos". Autorius paaiškina, kad Lietuva yra tokia "dalis Rusijos ar Lenkijos", kaip Meksika — Jungtinių Amerikos Valstybių ar Airija — Anglijos. Toliau pažymi, kad tą Lietuvos istoriją yra parašęs visų pirma Ameri-

kos lietuviams, kad jie geriau pažintų savo tautos praeitį ir tikrą, ne kokią "rusišką ar lenkišką". Medžiagos yra rankios iš istorinių veikalų, straipsnių ir dvi vasaras Columbijos universiteto bibliotekoje New Yorke. Taip ir atsirado istorija tautos, kurią "tartum karštą bulvę griebia tai vienas, tai kitas kraštas".

Nuo žiliausių iki naujausių įvykių

Knygos yra devyniolika skyrių. Pasakojama pati senoji, archeologinė Lietuvos praeitis, jos papročiai, kalba, tikėjimas. Apibūdinami didieji Lietuvos kunigaikščiai ir karžygiai. Toliau nušviečiamas Lietuvos krikščioninimas, ryšiai su Lenkija, Lietuvos iškilimas ir kritimas, lenkėjimas ir rusinimas. Pabaigoje rašoma apie tautinį Lietuvos atgimimą, nepriklausomąją Lietuvą ir bolševikų okupaciją.

Tekstas iliustruotas spalvotais žemėlapiais, aptiktais knygose, žurnaluose; didžiųjų Lietuvos kunigaikščių atvaizdais

KUN. JONAS ŠERNAS

BENEDIKTIŲ PAREIŠKIMAS

Iš įvairių žmonių tenka išgirsti įvairių nuomonių, ir seserys buvo tikrai nustebintos, kad kai kurie labai geri žmonės mano, o gal tik norėtų manyti, jog seselės benediktinės mažai turi pagalbos todėl, jog kai kas laiko jas "lenkėmis". Pirmiausia, joms pačioms teko su tokia sunkenybe susidurti nuo pat reformos 1922 metais, kadangi jų pradžia buvo atėjusi iš Nešvyžiaus, kuris vėlesniais laikais kartais Lenkijai priklausė. Tačiau, kai arkiv. J. Matulevičius Kaune pravėdė reformą, ir atsirado lietuviškas naujokynas jų naujame ir veikliame gyvenime, joks rimtas žmogus lenkystės joms negalėjo primesti. Jeigu Amerikoje

teko įsikurti nuošaliau nuo didesnių miestų su daugiau lietuvių, tai buvo ta pati priežastis, kaip ir lietuviams pranciškonams, kurie buvo priversti įsikurti dar toliau už benediktines. Mielai daug žmonių suvaiduoja kasmė iš tolimų vietų ir džiaugiasi jų gražiu pajūriu. Panašiai galės būti ir su seselėmis benediktinėmis, kai tik atsiradus žmonių su reikalingu sugebėjimu ir tikru noru joms padėti, kol tokios pagalbos labai trūksta, žmogiškoji silpnėbė išranda joms įvairių priekaištų visai be pagrindo.

REGINA PACIS
Benedictine Sisters
75 Wallace Rd.
Bedford, N. H.

MOKYT. F. SKERYs pamokoje Vasario 16 gimnazijoje su pirmokais.

(ir legendariniais), keletu Lietuvos vaizdų. Baigiama Lietuvos himnu, verstu angliškai. Yra panaudotos literatūros ir chronologijos sąrašai. Išreikiama padėka Mrs. Eleanor Kruczyk, kuri ilgomis valandomis labai švariai ir dailiai tekstą atspaudė.

Kiek vertės?

Visų pirma jauti didelę pagarbą autoriui už meilę, kurią jis reiškia Lietuvos praeičiai. Paaudota nemažai triušo ir laisvų valandų. Tai ypač matosi iš kruopščiai ir dailiai parengto tokio spausdinio, kuris nėra dar praėjęs pro spausdėvės mašinas.

Bet verta būtų ir spausdinti, vienu kitu palyginus bei truputį papildžius. Kai kurie pasakojimai, priklausą daugiau legendom, tektų taip juos ir pateikti. Gal ne visos ir iliustracijos tiktų, bet leidinys būtų naudingas ypač čia jau gimusiam senesnės lietuvių kartos jaunimui, kuriame lietuviška ugnelė dar spinksi. **S. Suž.**

LIETUVIAI VOKIETIJOJE

— Mažosios Lietuvos veikėjų pasitarimas įvyko Luebecke rugpjūčio 17. Dalyvavo Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkas E. Simonaitis, dr. M. Brakas, M. Lietuvos atstovas Vlike, atvykęs iš JAV, A. Lymanas, "Lietuvos Pajūrio" redaktorius iš Kanados, ir kiti veikėjai.

— Stasys Radzevičius mirė rugpjūčio 16 Ulme po vėžio operacijos. Velionis buvo 49 metų. Palaidotas rugpjūčio 19 Reutlingeno kapinėse. Po praėjusio karo velionis kurį laiką tarnavo prancišvų svetimšalių legione, paskui dirbo Vokietijoje metalo fabrike.

— Dr. Kun. L. Gronis, buvęs Vasario 16 gimnazijos direktorius, miręs rugpjūčio 20 Frankfurte, palaidotas Dieburgo kapinėse rugpjūčio 23. Velionis kurį laiką ėjo kunigo pareigas Skotijoje ir paskui Vokietijoje.

Lietuvių liaudies dainų simbolika

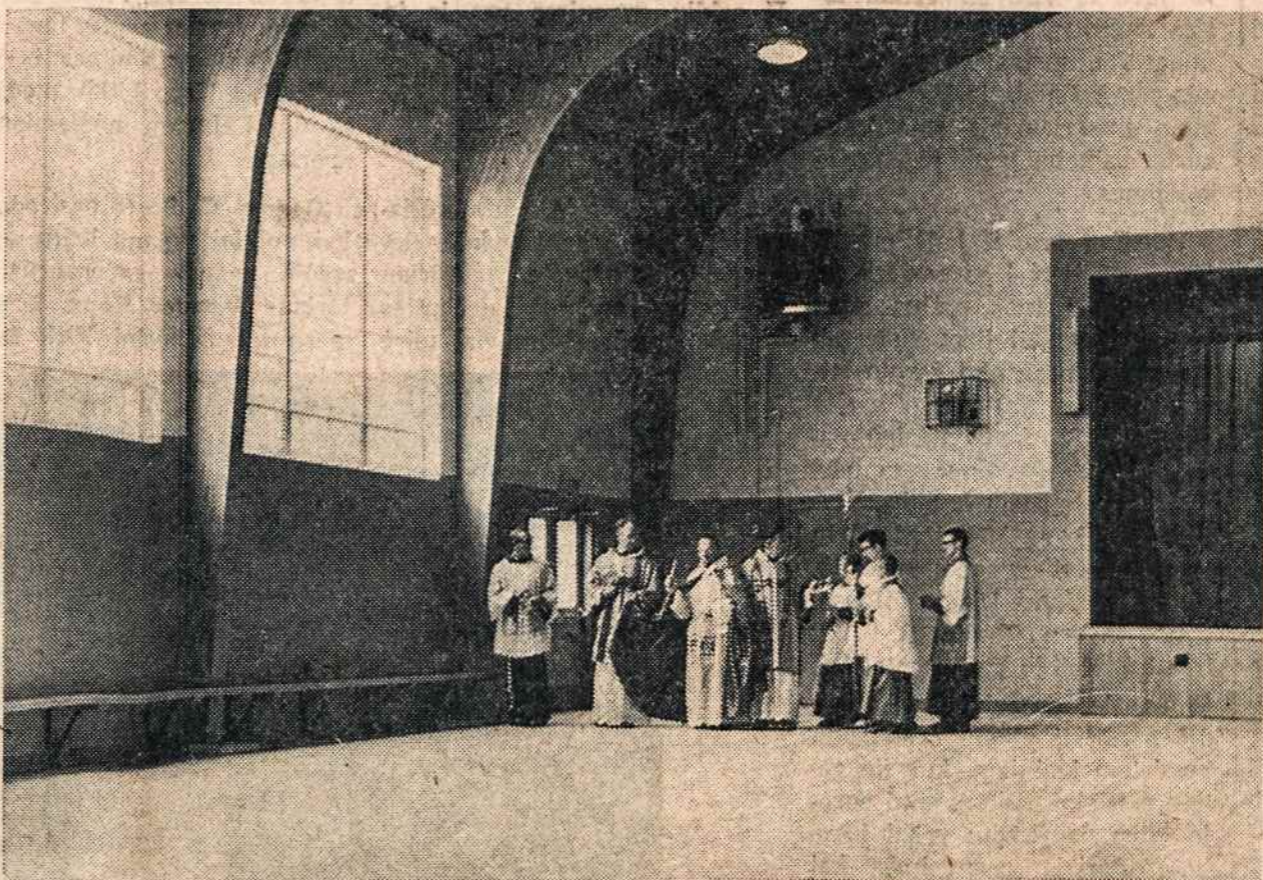
(atkeltas iš 4 ps.)

Čia bernelis, dobilas bepiaudamas, ir dainą traukia, ir ant pradalgėlio atsisėdęs ilsėdamasis svajoja apie mergele, jam valgyti atnešusią, atsiseisti kviečia. Dobilas, kaip darželio rūta mergelei, kuklus ir neišskiriamas iš Lietuvos laukų augalų, yra bernelio auginamas ir piaušanas.

Kepurė. — Kitas bernelio garbės simbolis yra jo kepurė.

TEV. JURGIS GAILIUSIS, lietuvių pranciškonų provincijolas, šventina šv. Antano gimnazijos naująjį pastatą Kennebunkport, Me. Gimnazija pradeda naujus mokslo metus.

SV. ANTANO gimnazijos naujos salės vidus. Nuotraukos. B. Kerbelienės.

LIETUVIŠKŲ VESTUVIŲ PAPROČIAI EKRANE

ALB. BARANAUSKAS

Praeitais mokslo metais Pūt-namo seselės sudarė iš savo bendrabučio mergaičių ansamblių ir įscenizavo lietuviškas vestuves su visais papročiais, šokiais, dainomis, liaudies melo-

Lietuvių liaudies dainų simbolika

Mūsų liaudies kepurėi teikia labai daug reikšmės. Kaip iškreiptas jos nešiojimas, taip ir pasirodymas viešumoje be kepurės laikomas netvarkingumo ženklui. Tik girtuoklis bernelis, kepurę pametęs, taip gali elgtis. Dailus kepurės nešiojimas, dar net papuošiant ją gėle, garbingo bernelio pasididžiavimas. Tai rodo kad ir šis dainos dainos posmas:

Kad aš galėčia
Savo mergele
Rūty kvietkan suskinčia,
Už kepurės nešičia.

(J. Balio, Lietuvių dainos Amerikoje, 73 psl.)

Dunojus. — Dainos kūrėjas, vaizduodamas didį vandenį, jį vadina Dunojom, Dunojėliu. Tas pavadinimas randamas ne tik mūsų, bet ir lenkų, rusų liaudies dainose. Lenkų dainose "dunaj" reiškia gilius vandenius aukštais krantais. Rusų tautosakoje "dunojus" reiškia tą patį. Tai greičiausiai skolinys iš lenkų ar rusų. Dunojų randame minint dainose, kur prie jo užtinkami bežuvąjį broleliai arba mergele grįžta iš savo vyro namų, pas motinėle bėdėlių bėdavoti:

Važiavau aš lauku,
Važiavau ir antru
Ir privažiavau prie Dunojėlio
Prie didžio vandenėlio.

(Cit. iš atm.)

Dunojom galėjo būti vadinama kiekviena upė, privažiuojama, tolimą atstumą bekeliaujan-t.

Kai negatyvai jau išaiškinti ir darbas lieka tęsti laboratorijoje, medžiagos klausimas yra susijęs su naujomis, didesnėmis išlaidomis — gali atsieiti dar bent pusketvirtu tūkstančiu. P. Jasiukonis su savo bendrabučiais ir nutarė kreiptis į lietuvišką visuomenę, tikėdamasis paramos šiam filmui atvesti į ekraną.

Susidomėjęs šiuo sėkmingu pasirodymu, lietuvis filmo specialistas Paulius Jasiukonis, Yale universiteto filmų departamento etatinis tarnautojas, lietuviškas vestuves nufilmavo į 16 mm juosteles su garso vage ir naturaliomis spalvomis. Aukodamas savo darbą, jis teturėjo pirktis medžiagą. Išlaidas padengė savo lėšomis, susilaukdamas ir kai kurių susidomėjusių asmenų paramos iš šalies.

Dvaras. — Šis žodis taip pat greičiausiai bus slaviskas kilmės, reiškias kiemą, sodybą. Eiti per dvarelių reiškia eiti per kiemą, per ūkininko sodybą. Matyt, toji sodyba čia ir vadinama dvaru arba marguoju dvareliu ("Mano tėvo didi dvarai"). Dvaras labai dažnai minimas liaudies dainose, kur vietomis jis jau reiškia ir didelį turtą.

Serbentų uogelės. — Kai kuriuose dainose randame minint serbentų uogelės, kurios reiškia ašaras. Galima manyti, kad serbentų uogos — ašarų simbolis susijęs su sapnų aiškinimų, kur uogų rinkimas ar valgymas reiškia ašaras. O kadangi serbentų kekės susideda iš kelių ar keliolikos uogų, tai gal jos labiausiai tiko vaizduoti ašaroms.

Čia suminėtieji simboliai lietuvių liaudies dainose labai dažnai užtinkami. Kiti, kaip beržas — bernelio simboliai, lakštingala, volungė — mergele simboliai, dainose rečiau te-pasitaiko.

IŠ VISUR

— Studijų savaitėje Vokietijoje rugpjūčio 7-14 buvo priimtas šis sveikinimas Tėvynėje palikusiem:

Laisvosios Europos lietuviai iš Anglijos, Ispanijos, Italijos, Prancūzijos, Svedijos, Sveicarijos, Vakarų Vokietijos ir netgi iš Jungtinių Amerikos Valstybių ir Kanados, susirinkę į dešimtąją jubiliejinę studijų savaitę Koenigswinteryje prie Bonnos 1963 metų rugpjūčio mėnesio 7-14 dienomis, siunčia mūsų sesėms ir broliams tėvynėje nuoširdžiausius sveikinimus.

Sios studijų savaitės tikslas įkvėpti tėvynės meilę visiems tremtyje gyvenantiems lietuviams, kuriuos likimas atskyrė nuo savųjų ir privertė palikti gimtąjį kraštą. Toli nuo tėvynės mes susirinkome čia bent mintyse pabūti su tautiečiais, pasidalinti išpūdžiais, išklausti pranešimų apie dabartinę Lietuvą, kurios gyvenimą mums nušvietė ir neseiniai iš Lietuvos atvykę studentai.

Mieli broliai ir seserys, nepamirškite, kad lietuvis, kur jis tik begyventų, lieka artimas ir atsidavęs savo kraštui. Jūsų troškimai ir mūsų — bendri. Mes visi norime matyti Lietuvą laisvą, išvadotą iš neteisėtos okupantų priespaudos.

Naudodamiesi šia proga, norime priminti, kad kultūrinio gyvenimo lygio pakėlimas ir mūsų protėvių papročių išsaugojimas — jūsų rankose. Mūsų žvilgsnis nukreiptas į jus ir mūsų pasitikėjimas telydi jus visose kultūrinio darbo srityse ir, kas svarbiausia, padedant atgauti laisvę mūsų mylimai Lietuvai.

— Šv. Antano gimnazijoje Kennebunkport, Me., nauji mokslo metai pradėjami rugsėjo 10, antradienį. Mokiniai galės jau naudotis nauju bendrabučiu ir sporto sale.

— Vliko sudėtin išjungė Lietuvos Atgimimo Sąjūdis (LAS), kurio būstinė yra Chicago, ir kur leidžiamas to sąjūdžio savaitraštis "Laisvoji Lietuva", stipriai antikomunistinis. Sąjūdžio pirmininku yra inž. K. Oželis.

— Lietuvių Valstiečių Liaudininkų suvažiavimas šaukiamas New Yorke spalio 12-13. Suvažiavimas siejamas drauge su sąjungos 75 metų sukaktimi.

— Clevelando Alto skyriaus valdyba, paskelbusi jaunimui konkursą parašyti straipsnį tema "1863 metų sukilimo reikšmė lietuvių tautai", prašo pranešti, kad terminas nuskirtas lapkričio 5, ne lapkričio 15, kaip anksčiau skelbta. Sąlygos jau buvo skelbtos Darbininke rugpjūčio 27.

— Dr. Jonas Paukštelis, East Chicago, Ind., Rezoliucijom Remti Komiteto vietos skyriaus pirmininkas, gavo laišką iš senatoriaus Birch Bayh (D-Ind.), kuriame jis pasisako už rezoliucijas.

MALDAKNYGE

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

PREL. PR. JURO

Pataisytas III leidimas
Išleido Tėvai Pranciškonai

640 pusl. Kaina 4 dol. Labai patraukli, tinka kaip dovana visokiomis progomis. Gaunama pas knygų platintojus ar leidėjus adresu: —

FRANCISCAN FATHERS
DARBININKAS

910 Willoughby Avenue,
Brooklyn 21, N. Y.

Skridimai

Linksmų apdūmojimai apie skridimus, bendradarbiavimus, bendraviljojimus ir kitokius linksmus bei liūdus nutikimus.

Kai katinas prigadydavo ūkininko grūdus, supiltus klėtyje, truputėliui stapteldavo, apdūmodavo apie negražiai padarytą įvykį, atsukdavo dar kartą ir, tūkiomis negražiomis akimis pažūrėjęs, lyg tai apgailėdamas, pasitraukdavo šalin.

Jeigu jau katinas, padaręs blogą, stapteldavo ir apdūmodavo, tai ką jau bekalbėti apie žmones — Don Kichoto bei Sančos Panšos palikuonis.

Tik jau susimildamos nesakykite, Vienybės gražiosios dulcinėjos, kad tai dvidešimto amžiaus inkvizicija. Čia gi jokia inkvizicija — tik katino biauri išdaiga.

O gi ir apie inkviziciją gali šioje laisvės šalyje kiekvienas manyti taip kaip ir apie tuos skridimus.

Dirstelkime, kaip Don Kichotas ir Sanča Panšas, šokę į valtį, perpiovę virvę ir kiek paplaukę su visa valčia, tie du "išminčiai", kurių vienas neturėjo proto, o kitas buvo iš prigimties kvailas, skriste skrido į vandenkrėčio ratus.

— Sėtonai, kur lendate, ar jau jums nusibodo gyventi! — šaukė malūno vyrai.

Tą patį galima būtų pasakyti apie mūsų laikų skridimus.

— Setonai, kur lendate, ar gi jau jums nusibodo valgyti gerą laisvosios Amerikos duoną? ...

Čia, man rodosi, irgi nebus inkvizicija, tik menkūti pasitarnavimas tiems gudročiams, kurie bus jau susipykę su savo sveiku protu.

Tai gi, tie skridimai. Vieni skrenda mėnulin. Kiti gi turi malonumo skristi į ta tikrąją ašarų ir kraujo pakalnę ir iš ten parskeide daugiau didžiųjų, kaip tas nelaimingas idalgas, žiūrėdamas į vandens malūnus.

— Kad ir kažkas jūs bebūtumėte, draugai, uždarytieji šiame kalėjime, dovanokite man, nes mano paties ir jūsų nelaimėi aš negaliu išvaduoti iš tos priespaudos. Šis žygis, matyti lemtas bei skirtas kitam riteriui, — kalbėjo ir teisingos riteris Kichotas.

Pamėgdžiodamas tą didįjį idealistą, La Mancos idalgą, tarčiau:

— Šis žygis, matyti, skirtas atlikti kitoms riteriams-ritieriams.

Tai gi, kiek aš pamenu tų skridimų buvo labai daug. Čia žiūrėk Jonas iš dešinės skrenda kairėn, o ten vėl koks Pilypas iš kanonių taikstosi skristi priešingai. Žmones stebisi, galvas kraipo, o jie skrenda sau ir tiek.

— Nelaiku, nelaiku, pūkštelėli, narskridai, — taip bent dainuodavo Lietuvos piemenėliai.

Pasirodo, daina teisinga.

Skridimai nelaiku buvo ir bus. Niekas neužginčys, kad už lešienės bliūdą daugis skrenda parduoti švenčiausius savo įsitikinimus, draugus, mylimuosius, tėvų žemę ... Ką gi, skridimai, matomai yra kai kam geras daiktas ir pelningas. Juk gyvename dvidešimto amžiuje. Atomai skraido. Tai kodėl mums, išmoningiems idalgams, neskraidyti.

Kai nuskrendi žmogus, tai taip gražiai ir garsiai pabendradarbiauji. Jeigu ten laike nuskridimo tau sako, kad tu durnas kaip bato aulais, tai čia parvykę į tą sočią Ameriką išduodi raportą, kad jau kito tokio išminčiaus, tokio apsišvietusio Stalino saule, tokio draugiško draugo visame pasaulyje nėra. Ir ima kalbėti, čulbėti, suokti ir pripasakoti.

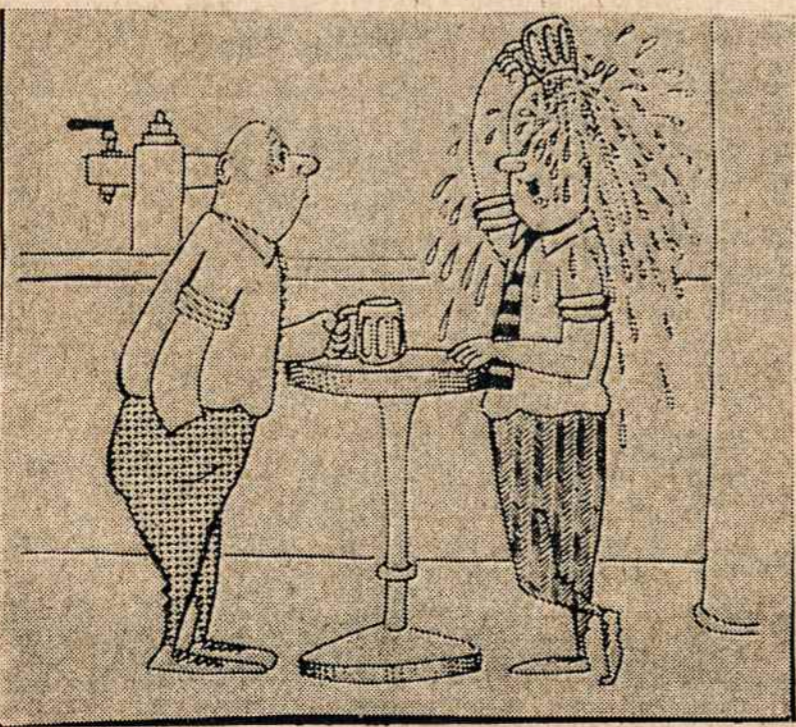
MIRĖ VALKATŲ KUNIGAS

Rugpjūčio 15 šv. Marijos ligoninėje St. Louis, La., mirė tėvas jėzuitas kun. Charles Dismas Clark, sulaukęs 62 metų. Jis buvo kilęs iš angliakasių šeimos Decatur, Illinois. Šeimoje buvo iš viso 13 vaikų. Išėjęs mokslus, tapęs jėzuitu misionierium, susipažino su nelaimingais kaliniams ir šiaip gyvenimo nuskriaustais žmonėmis, kurie valkataudami patenką į kalėjimus.

Prasčiau yra, iš kalėjimo išėjus, vėl įeiti į visuomenę ir nebegrįžti į tuos pačius nusikaltimus. Padėti tiem "latram" (jis ir sau pasirinko gerojo latro Dismo vardą) kun. Charles D. Clark St. Louis įsteigė namus (1959). Per juos yra perėję 3.500 buvusių kalinių. Kasmet beveik po 500. Paskutiniu laiku nuolat gyveno apie 60. Namai vadinosi Dismas House. Netoli jų kun. Charles D. Clark ir mirė. Bet jo darbas plečiasi. Chicagoje organizuojami fondai pastatyti didelę prieglaudą buvusiems kaliniams, kur jie galėtų prisiglausti ir pasekti gerojo latro pavyzdžiu: grįžti į rojų padoriais asmenimis, kai Viešpats pasišauks, kaip ir gerai ju globėję kun. Charles D. Clark, S. J.

— Lietuviai dabar gyvena tokiose pilyse, kokių visame pasaulyje nėra. Sviečiasi elektra, o ne saule ar mėnuliu, kaip seniau. Gaminas ne tikai jūras, bet ir arbūzus bei kukurūzus. Valeo tokius skanėstus, kokius tegali pagaminti draugiškiausias draugas Chruščiovas. Geria tokius gėrimus ir iš vieno stiklo, kokių niekas dar neragavo. Ir laisvi laisviausi tie žmonės, išlaisvinti ir atlaisvinti ...

Kad būtų dar aiškiau, jog ten gyvenimas tiesiog nežemiškas, nes milijonai suguldyti po žeme, rodo filmus spalvotus, lietuvių krauju nulaistytus. Ar tai nemalonu? Bendradarbiauti su žmogūdziais. Ar tai ne garbės spausti ranka siurbeliui, nutukusiai broliu krauju? Taip, ir maloni garbė ir garbinva malonė džiaugtis kolchoziniu menu ir sochoziniu sportu, literatūra ir diktatūra. Jei tu išis tuos ultra, multra kultra kultūros nesurprantate, tai dar neišmokote dainuoti:

— Aš VAIRUOJU mašina, bet noriu atsivėsinti alumu.

NAUJI FILMAI

PASLAPTINGO NUSIKALTĖLIO IEŠKOJIMAS

John Huston savo karjera Hollywoode pradėjo rašydamas tekstus naujiesiems filmams. 1941 m., pasinaudodamas Dashiell Hammett romanu, paruošė teksta filmui "The Maltese Falcon", kurs buvo tain pat io kain režisieriaus debiutas. Tame filme buvo vaizduojama privataus detektyvo Sam Spade nuotykiai ir savo pastatymo tobulumu anas filmas liks tarp seklių ir detektyvinių filmų klasių.

Nekarta John Huston vra bandė savo menines paieškas ir kaip artistas. Šiuo metu, nauj. statomame filme "The Cardinal" jis atlieka pagrindinę rolę. Vis dėlto gausiausiai, bet tain pat ir storiausiai jis vra pasireiškęs kaip filmų režisiorius, ypač sėkmingai vystas itamą sukeliančius filmus. Iš seklių gyvenimo yra ir io paskutinis filmas "The List of Adrian Messenger", kuriam tekstą paruošė Anthony Veiller pagal Philip MacDonald romaną.

Filmo eigoje užsibrėžiama atidėnoti, kas įvykdė dešimt žmogūdvscių. Adrian Messenger sudaro dešimties žmonių saraša. Nors visi mirė

gana natikima atsitiktine mirtimi, Messenger itaria, kad jie buvo nužudyti. Jam tačiau nepavyksta nusikaltėlio išaiškinti, nes iš pats tampa vienuolik-ta auka. Filmui dar neįpusėjus, žiūrovai jau gali kiek nujausti kas vra tikrasis nusikaltėlis, bet ne taip jau lenevai sekasi į pensia pasitraukusiam britu slantiosios policijos sekliui. Jis dar, stenejasi nustatyti ir nusikaltimo priežastis bei irodomasias anlinkvbes. Po inrastinių seklių filmu žanro komplikaciu, filmui baigiantis nusikaltėliui nenavksta papildvtį dvvliktaita žmogūdytę ir jis pats visai išryškėja.

Filme gausu išorinių Airios vaizdu, kur daugumoje ir buvo atlikti filmavimo darbai. Pačioje pabaigoje vaizduojama išteta anou aristokratiška medžioklė, kurios metu tarp kitų medžiotojų pastebimas ir pats režisiorius. Tarp kitko, medžioklė — tai Huston mėgiamiausias sportas.

George C. Scott pasirodo labai nuikiai uolaus britu seklio rolėje, padedamas prancūzu aktorius Jacques Roux. Iš žinomiesniu paminėtini Kirk Dou-

KORNELIJUS BUČMYS, OFM

ILGO GROJIMO LIET. PLOKSTELĖS

las, Herbert Marshall ir Gladys Cooper. Iš naujoku gražiai užsirekomenduoja dvylimetis režisoriaus sūnus Tony Huston, didiku sūnais rolėje, kurs kaip tik ir buvo pramatytas dvyliktaja auka.

Gana neįprastas triukas įveliant į filmo eigą labai trumpesi ir šalutinėse rolėse populiarius artistas kaip Tony Curtis, Kirk Douglas, Burt Lancaster, Robert Mitchum ir Frank Sinatra su užmažuotais veidais. Vietoj laukto itampos padidinimo, jie bendrai filmo tekmei tik kenkia, nes išblaško žiūrovu dėmesi su spėliojimais, po kuria kauke kuris artistas slepiasi.

Tokio žanro filmai geriau sekti nuo pradžios. Nors šiame filme ir kalbama apie nusikaltimus, bet pačiu įvykiu nerodoma ir seklio ieškojimo darbai pristatomi nuotykių formoje. Nors šis filmas nieko pamokinančio ir nesuteiks, bet sekliu ir itampą keliančius filmus mėgstantiems duos progą arti poros valandu užsimiršti ir dalyvauti bendrame atomazgos ieškojime. Patvs mažieji nelabai tesusigaudys painioje įvykiu raizgynėje.

Ar žinai ta šalį, 13 liet. dainu Romos Mastienės	\$ 5.00
A. Sahniausko dainu-šokių 2 albumai (X—\$5.00 ir XI—\$5.00)	10.00
3 plokštelės su 40 įvairių polku (1 pl. su 12 polku \$4.00)	10.00
Dainuojama su Rita, Ritos ansamblio 17 dainu (ster. \$5.00)	4.00
Dainos iš Lietuvos, L. Jūdis su Ritos choru (stereo \$4.50)	5.00
Mano Lietuvos prisiminimai, L. Jūdis: 14 liet. dainu	5.00
Pavertęs tėvynės dainos ir šokiai, Montmar. Co. 16 dainu ir šokių	4.00
Lietuviški šokiai, akord. Ch. Donkars	4.00
S. Barkus padid. vok. dainuota, 10 dainu ir 10 kalėd. giesm.	5.00
Rafas ir tvylūs vakarai, V. Stankus, 11 šokių muzikos	6.00
Lietuviški maršai, Br. Jonušas, 12 liet. patrint. maršu	7.00
Liet. dainu ir operu rinkiniai, J. Karvelis, 10 plokštelių no	5.00
Alice Stephens liet. kompozitoriu 3 kūrinių (stereo \$6.00)	5.00
Čiurlionio ansam. Mes nadinuosim, 16 liet. dainu (st. \$7.50)	6.00
Tautinių šokių rinkinis (14 šokių)	5.00
Zairinėliai, Montreilio liet. dramos vaikams pasaka	5.00
Lithuanian, 2-speed record course	3.00
Dainos Lietuvai, 12 dainu kom. Sal. Čerčienis	4.00
Milžino paunksmė (Montreilio liet. dramos teatr.) 3 plokšt.	15.00
Liet. dainu, šokių, polku, žukausko-Vasiliausko juokai	4.00
Tėvnei auklėjimui—14 Dainavos ansamb. dainu (stereo \$7.00)	5.00
A. Stephens, iš rūšų šaletes, 7 kalėd. giesmės ir 10 liet. dainu	5.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Persiuntimo išlaidoms prašom pridėti 50c

VAISTAI | UZJUR!

Siunčiame naujausius vaistus, skiepus, dantų chirurgijos ir kitus medicinos reikmenis į Lietuvą, Lenkiją ir Rusijos okupuotos kitus Europos kraštus. Muitas apmokamas. Vaistai ir kiti mediciniški reikmenys siunčiami iš JAV, Vakarų Vokietijos, Prancūzijos, Anglijos. Siunčiame ir oro paštu. Rašyti adresu:

V. G. SKRINSKA
96 "G" Street,
South Boston 27, Mass.

WINTER GARDEN TAVERN
Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

Norite geros — meniškios fotografijos

PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKŲ

Įvairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

REPUBLIC
Liquor Store, Inc.

322 UNION AVE. BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089

JURGIS J. JOKUBAITIS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinų, konjakų, midų — šventėms bei kitokioms progoms.

WHITE HORSE TAVERN
baras - restoranas

PRANAS BRUČAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

SALE VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM IR KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tipti 100 dalyvių

FESTIVAL RESTORANAS IR BARAS
VACYS STEPONIS, savininkas

40 East 26th Street, New York City, N. Y. • MU 3-2928

GERI PIETOS IR VAKARIENĖ — JAUKIUS BARAS

Salės vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviams
Salėje gali tipti 200 žmonių
LIETUVIŲ SUSIRINKIMAMS SALE NEMOKAMA!
Mielai kiekvienas bus sutiktas

SKAUTŲ VADAI jubiliejinėje stovykloje Plymouth, Mass. Stovykla užsibaigė rugsėjo 1. Nuotr. B Kerbelienės

LIETUVIŲ PILIEČIŲ DRAUGIJAI 60 METŲ

BROCKTON, MASS.

Šv. Kazimiero bažnyčioje 40 valandų atleidai bus rugsėjo 20-22. Būtų gera, kad tomis dienomis žmonės gausiai atsilankytų į bažnyčią.

Ipolitas Moncevičius, buvęs Brocktono miesto tarybos narys vėl stato savo kandidatūrą. Būtų gera, kad lietuviai jo kandidatūra palaikytų — visi balsuotų už Ipolitą Moncevičių.

Joseph Wriht, yra Brocktono policijos viršininkas ir labai lietuviams palankus. Jo žinioje dirba 12 lietuvių policininkų, kurių tarpe yra du leitenantai — Milutis ir Gliniuskis.

Brockton Visiting Nurses Association istaiga pasistatė naujus modernius namus, 300 Battles St. Šios istaigos gail. seserys aptarnauja tuos ligonius, kurie neturi galimybės vykti į ligonines. Šios istaigos vedėja — direktorė yra **Marija Peldžiūtė-Khoury, R. N., B.S.** Jos darbų ir vadovavimu sveikatos departamentas labai patenkintas.

Loretta Peldžiūtė, Antano ir Petronėlės Peldžių dukra, išlaikė civil service egzaminus ir pradėjo dirbti State House lab-

darių skyriuje. Gero pasisekimo.

Svečiai iš Floridos. Prie savaitę pas Praną ir Eveliną Monkevičius, gyvenančius Field St., ir P. Akstiniene lankėsi iš Hollywood, Fla. Bukaveckai. J. Bukaveckienė yra buvusi Prano Goodvillo žmona, kuris mirė Floridoje: Goodvillai yra buvę brocktoniečiai. Jie buvo savininkai Good-Will vaistinės, kurios dabar savininku yra vaistininkas Alfonsas Miškinis.

Pr. Monkevičius yra lietuvių piliečių klubo direktorius. Monkevičienė yra scenos mėgėja. Savo laiku ji yra daug sykių vaidinusi svarbias roles įvairiose scenos veikaluose.

Atidarė savo biznį. R. Tamolionis, Brocktono lietuvių piliečių klubo pirmininkas, atidarė savo nuosavą biznį — Abington Motors Body Shop, 336 Center Ave., — Rt. 123 and 58, Abington, Mass. Jis yra automobilių "body" expertas. Norintieji pataisyti automobilio įlenkimus, kreipkitės pas R. Tamolionį, jis mielai ir prieinama kaina pataisys.

Brocktone daugiausiai yra batų industrija. Darbai eina neblogai. Daugelis dirba ir antvalandžius. **Zvalgaitis.**

60 metų sukaktis. Šeštadienį, rugsėjo 21, Romuvos parko salėje įvyks lietuvių piliečių draugijos šaunus banketas, minint 60 metų nuo jos įsikūrimo. Bus paruošta skanių valgių ir gėrimų. Bus šokiai, graži meninė programa ir t. t. Dalyvaus aukštų svečių iš Washingtono, Brocktono miesto majoras ir kiti. Svečiams įėjimas 3.00 dol.

Volga, Volga, mat rodnaja, tenai mintys mano skrieja, užu rublių gerą sauja vaikštai Lenino aleja

Čia nepridėsiu amen, nes prie tokių puikių apdūmojimų negali negrįžti. Be to, svarbu man paantrinti, kad esu nei kairys nei dešinys, o trečiafrontininkas iš vidurio pačios Plurzės.

SKI YPAI aukštoji, sausoji vieto! \$749.00 už akra

Tarp New Sunrise Hwy Ext. ir New York - Riverhead Expressway. Arti įvairios darbovietės darbu gauti. Mes neparduodame vietos kur negalima statyti namų, kur nėra elektros ar gazo. Long Island saloje galimybės didelės — guduris pinigų investuotojai tai gerai žino. Prieš neilgus metus čia akras žemės kaštavo \$99, dabar \$3000. Sun-ku patikėti, bet taip yra. Investuokite savo pinigus į augantį Long Island. Nepraleiskite šios auksinės progos — Pirkite tuojau pat!

\$49.00 imoėjimas, \$10.00 mėnesinis mokestis

Land Offices — 729 Jericho Turnpike, Route 25, Three miles past Smithtown, and 2950 Jericho Turnpike, Route 25, (one mile east of the Smithtown By-pass, and 376 Jericho Turnpike (Route 25)). Sel-den. Hurry out — Office open every day including Sundays. Over fifty years in the land business.

K. H. LEEDS — LAKE RONKONKOMA

MR. & MRS. BENJAMIN MARTUNAS, Terryville, Conn.

Vedybų sukaktis

Terryville, Conn. — Benjaminas Martūnas su žmona rugpiūčio 4 atšventė 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Pokylis jiems buvo surengtas Pequabucko klube. Mišios jų intencija buvo Nekalto Prasidėjimo vietinėje bažnyčioje. Mišias aukojo kun. Walter Hines. Toje pačioje bažnyčioje jie susituokė 1913 rugpiūčio 2.

Abudu kilę iš Lietuvos, Amerikon atvykę 1910. Benjaminas Martūnas visą laiką dirbo Eagle Lock bendrovėje ir tik pastutiniu laiku išėjo į pensiją. Jau 25 metai jis yra lietuvių draugijos pirmininkas. Drauge su žmona dabar gyvena naujuose savo namuose 7 Joseph Street. Kaimynai ir pažįstami sukaktuvinius pasveikino ir apdovanojo dovanomis. (Br. Pr.)

FUNERAL HOMES

HESSE-MILLER FUNERAL HOME
Serving the Community in a Dignified and Personal Manner For 50 Years
Air Conditioned Chapels in All Localities
Harold J. Mooney, Mgr.
64-19 Metropolitan Ave.
Middle Village, L.I. VA 1-6660

EDWARD F. CARTER

PE 7-0900
TWO FUNERAL HOMES
Montrose — Croton-on-Hudson
Funeral Homes of Distinction

SERIO MONUMENTAL WORKS
319 Barretto St., Bronx, N.Y. Est. since 1937. Monuments for all cemeteries. Buy direct from Mfr. and save. Display & Plant on premises. All work guaranteed. — DA 8-2223 after 5 P.M. phone PR 5-6030.

Primindamas čia suminėtas leidinius, Institutas norėtų atkreipti lietuvių visuomenės dėmesį į tai, jog šie leidiniai yra naudingi ne tik Instituto studentams, bet ir kiekvienam lietuviui apskritai.

Vyresnioji karta (tėvai, mokytojai, organizacijų vadovai) praktiškai jau įsitikino, kad svarstant lietuvių klausimus su svetur augančia karta, nebeužtenka paviršutiniško savosios kultūros pažinimo ar graudaus sentimentų, o reikia konkrečių ir įtikinančių faktų nesvyruojančiam tautiniam nusiteikimui pagrįsti.

Ką galėtume svetur augančiai kartai pasakyti apie Lietuvos kultūrą, apie lietuvių kalbos kilmę, tų klausimų specialiai nestudijavę ir neturėdami po ranka istorikės Sruogienės nors ir konspektinių "Lietuvos kultūros istorijos bruožų" ir kalbininko Skardžiaus studijos apie "Lietuvių kalbą, jos sudarymą ir raidą"?

Kelintas šiandien iš mūsų šeimoje, mokytoje, organizacijoje tokia logika ir tokiu stiliumi galėtų priaugnčiajai kartai įrodyti gimtosios kalbos reikšmę, kaip Mikalojus Daušas savo "Prakalboje"?

Ką galėtų pasakyti tėvas ar motina vaikui, mokytojas mokiniui ar organizacijos vadovas jaunimui apie lietuvių raštijos pradžią, neturėdamas rankoje pirmosios lietuviškos knygos, to paties daikto, kalbančio už save?

Dėl to čia suminėti leidiniai, neturint tuo tarpu ko nors tobulėsni, ir pasidaro parankiausiomis liuanistinio švietimo bei tautinio auklėjimo priemonėmis.

Tie leidiniai, kaip matote, yra išleisti įvairių mėnesatų lėšomis. Jeigu iš šio pranešimo skaitytojų atsirastų asmuo ar organizacinis vienetas, sutinkąs prisidėti prie Instituto numatytų mokslinių veikalų išleidimo, tuo pačiu ir prie liuanistinio švietimo priemonių tobulinimo, mielai prašytume atsiųsti aukščiausiai nurodytą adresu ar patelefonuojant Chicagoje šiuo numeriu 737-9134. Artimiausioje ateityje užplanuota išleisti šie kalbos mokslo bei kiti programiniai leidiniai:

1. Prof. dr. Prano Skardžiaus **Lietuvių kalbos akcentologija** (spaudai paruošta).
 2. Prano Pauliukonio **Lietuvos istorijos metodika** (spaudai paruošta).
 3. Domo Veličkos (red.) **Konspektinė lietuvių kalbos metodika** (spaudai paruošta).
 4. Vincento Liulevičiaus **Pasaulio lietuvių istorija** (spaudai paruošta).
 5. Prof. dr. Petro Joniko **Lietuvių kalbos fonologija ir fonetika** (ruošiamas spaudai).
 6. Prof. dr. Jono Balio **Lietuvių liaudies pasaulėjauta**. Tau tosakinė studija lietuvių tautos charakteriui pažinti (ruošiamas spaudai).
- Pirmoj eilėj šie veikalai skubiausiai reikalingi neakivaizdinio (korespondencinio) kurso studentams, kad jie galėtų išieiti Instituto nustatytą liuanistikos mokslo programą ir įsijungti į lietuviškojo švietimo darbą. **Instituto Vadovybė.**

Pedagoginio Lituanistikos Instituto leidiniai

1. Dr. V. Daugirdaitė-Sruogienė **Lietuvos kultūros istorijos bruožai**. Paskaitos, skaitytos Ped. Lituanistikos Institute. Leidinys išleistas Varpininkų Filisterių Draugijos lėšomis Chicago, 1962. Veikale nagrinėjama lietuvių tautos kilmė, jos proistorė, dvasinis mūsų protėvių gyvenimas, Lietuvos istoriniai laikai, jos žydėjimo ir smukimo laikotarpiai, švietimas ir kultūra, Mažosios Lietuvos kultūrinis gyvenimas ir kita. Kaina \$2.

2. Domas Velička (red.) **Ben drinės lietuvių kalbos kursas**. Chicago 1962. Šio leidinio turinį sudaro dvi prof. dr. Pr. Skardžiaus studijos ir Domo Veličkos specialiai šiam kursui sintaksinė santrauka "Sakinio struktūra ir jo skryba". Pirmojoji studijoj "Lietuvių kalba, jos sudarymas ir raida" prof. Skardžius nagrinėja lietuvių kalbos senumą, jos santykius bei giminingumą su kitomis indoeuropiečių kalbomis (senovės indų, graikų, lotynų, slavų ir kt.). Antrojoji studijoj autorius nagrinėja dabartinės lietuvių kalbos pobūdį, rašomosios kalbos raidą, bendrinę kalbą ir jos vartoseną, bendrinę tartį, rašybą, normines lytis, žodyną, svetimybų rašymą, sintaksės dalykus ir kt. Kaina \$2.

3. Leonardas Dambriūnas **Lietuvių kalbos sintaksė**. Trečioji, papildytoji laida. Išleista Lietuvių Fondo ir Lietuvių Tautinio Akademinio Sambūrio lėšomis Chicago 1963. Kaina \$2.50.

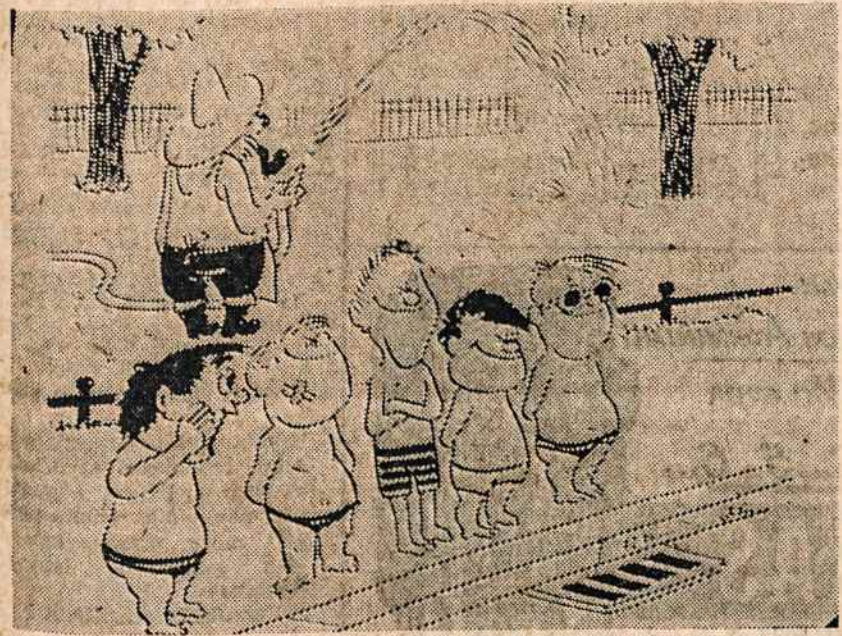
4. Vincentas Liulevičius **Lietuvos kaimyninių kraštų istorijos bruožai**. Chicago 1963. Leidinys išleistas JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos lėšomis. Institute einamas istorijos kursas, kur nagrinėjama Rusijos, Lenkijos, Vokietijos ir Latvijos valstybių istorija ir tų kraštų santykiai su Lietuva nuo seniausių laikų. Kaina \$2.

5. Kan. Mikalojus Daušos **Prakalba** iš lenkų kalbos išvertė Aleksandras Dundulis. Daušos gyvenimą ir jo veikalus aprašė Dalia Indreikaitė. Sukaktuvinis leidinys, išleistas kun. B. Suginto ir Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos Chicago Skyriaus lėšomis M. Daušos mirties 350 metų sukakčiai paminėti. Leidinys iliustruotas. Dviem spalvomis Chicago 1963. Kaina 1 dol.

6. Domas Velička (red.) **Martynas Mažvydas**. Sukaktuvinis leidinys išleistas Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugijos lėšomis. Mažvydo mirties 400 metų sukakčiai paminėti Chicago 1963. Pagrindinį leidinio turinį sudaro pirmosios lietuviškos knygos fotokopija. Įvadą parašė Domas Velička, Mažvydo gyvenimą ir jo veikalus aprašė stud. Martynas Lekšas, pirmosios lietuviškos knygos žodyną sudarė stud. Vacys Šaulys ir Aleksandras Dundulis. Leidinys iliustruotas. Dviem spalvomis. Kaina \$3.

Leidiniai gaunami Ped. Lituanistikos Institute, 5620 S. Claremont Ave., Chicago 36, Illinois, ir pas lietuviškų knygų platintojus.

DABAR, vaikai, visi sušukime "Seni besmegeni!", ir jis mus aplis vandeniu.

Enroll NOW!

DAY and EVENING CLASSES

"It Pays to Study at a Good School!"
REGISTER NOW FOR FALL TERM

- BOOKKEEPING
- SHORTHAND
- CLERICAL
- SECRETARIAL
- TYPEWRITING

Adjacent to all Buses and Subways

Drake School, Inc.

90-53 SUTPHIN BLVD.
(at Jamaica Avenue)

JAMAICA 35, N. Y. — JA 6-3835

TRAVEL BUREAUS

IF IT CONCERNS TRAVEL—call
S. VAVOLIZZA
TRAVEL SERVICE
3533 White Plains Rd., Bronx, N. Y.
(Near Gun Hill Rd.)
K1 7-4141
All Air and Steamship Lines
To Europe and Other Countries

WEDDING PARTY

For Better Wedding and
Week-End Dancing
TUXEDO BALLROOM
Offer the Finest
Call Fred — RE 4-7335
210 E. 86th Street & 3rd Avenue
New York City

REAL ESTATE

Huntington, L.I., St. Elizabeth's parish. 7 rm brick split, landscaped, 2 zone heat oil hot water, flagstone patio, extras; immediate occupancy, washer, dryer, refrigerator & G.I. 4 1/2 mortgage, near stores, diocesan high school. \$24,000. Owner — 516 HA 1-0641.

Greenpoint-Humboldt St. — 8 family, heat, 4 rooms and bath, \$4,713 rent, 1 apartment free. Price — \$24,500. Scholes St. 8 fam. heat, 4 rms and bath, \$4,521 rent, 3 free apartments, price \$24,000. J. P. CLARK, 127 Nassau Ave., Brooklyn, — EV 3-0606.

ANDRE MULLER
Contracting Corp.
Route 25A & Harrison Ave.
Miller Place, L.I.
General Contractors and Builders, Custom House building. Building plots available in Port Jefferson and Miller Place. — SH 4-2177

INVEST TODAY!
RETIRE TOMORROW!

GULF SPRINGS ESTATES
On Mississippi's Gulf Coast. Excellent home sites for investment, recreation and future retirement. Wonderful fishing, private pier and beach. Lots from \$1500. \$15 down - \$15 per mo. 10% discount for cash. INVESTIGATE NOW! Write, wire or phone Dept. NH

MID-CONTINENT LAND INVESTMENT CORPORATION
12th floor, Memphis Bank Bldg.
Memphis 1, Tenn. Phone 527-1631

Fresh Meadow — St. John's Univ. vicinity: 2-fam. brick semidetached 5 & 5 rms; 2 car garage, big plot, many extras; \$24,000 mortgages, 1st floor apt. available; \$35,500 Principals only. Owner — TU 6-0372.

DISPLAY

SLIDING DOOR WARDROBES
Made to Order
(Queens only)
Call **IDEAL WARDROBE YE 2-3997**
37-16 B'way, Long Island City

SCHOOLS

Calvary and St. Cyprian's Parochial School
966 Bushwick Ave., Brooklyn
Have a small number of places left for Nursery thru 5th grade, highest academic standards. Call after 6 GL 3-5450

RADIOJO PROGRAMOS

BOSTON, MASS.
Vedėjas
JONAS J. ROMANAS, Sr.
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmdieniais nuo 11 iki 12 vid.

BOSTON, MASS.
Vedėjas
STEP. MINKUS
WLYN — 1360 kilocycles
Sekmdieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BROCKTON, MASS.
Vedėjas P. VISCINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
AM bang. 1190 kil.—FM bang. 105.7 meg. iš WKOX, Framingham, Mass.
Sekmdieniais 8 - 9 val. ryte

DETROIT, MICH.
Vedėjas **RALPH J. VALATKA**
WJLB, 1400 banga
15756 Lesure, Detroit 27, Mich.
BRoadway 3-2224
šeštadieniais 4:30 - 5:30 popiet

HARTFORD, CONN.
Ved. **ALG. DRAGONAVICIUS**
WPOP, 1410 kil.
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel. CH 9-4302
Sekmdienį — 11 - 12 val. dieną

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 banga
Ved. **ADOLFAS GAIGALAS**
335 Titan St., Philadelphia 47, Pa.
HOWard 7-4176
šeštadieniais nuo 3:30 - 4:00 v. p.p.

WATERBURY, CONN.
WWCO — banga 1240-1000 kil.
Ved. **ANT. PALIULIS**
321 Robinwood Road
pran. Edv. Melnikas
Sekmad. — nuo 12:30 - 2 val. p.p.

CHICAGO, ILL.
SOPHIE BARCUS — Seimos radijo programos. Radijo stotis WOPA — Oak Park, Ill. AM 1490 kil.; FM 102.7 megac. kasdien 10-11 val. r.; šešt. - sekm. 8:30-9:30 val. r.; Lietuviškos vakaruškos pirm. 7-8 val. v.

MCKEESPORT, PA.
WEDO, 810 banga
Vedėjas
Kun. **ALF. SUŠINSKAS**
706 Talbot Avenue, Bradock, Pa.
Sekmdieniais nuo 1:30 val. p.p.

PARK-HILL REALTY
REAL ESTATE & INSURANCE
84-17 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN 21, N. Y.
Virginia 3-1477

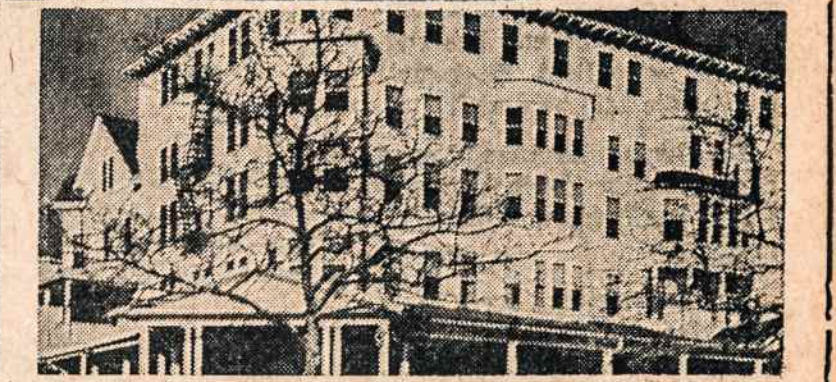
Cia Jus rasite didelį pasirinkimą gražių namų, sklypų, apartamentų ir tai žemiausiomis kainomis. Cia galite visokeriopai apsidrausti: sia užpildomi valstybinių mokesčių - taksų blankai.
ALBERT F. PETERS - Petruskas

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.

Tel. Virginia 6-1800

Mr. & Mrs. **MATTHEW MAZEIKA**
PARK FLORIST
"SOKIOMIS progomis geles pristatom" veltul — F.T.D.
80-15 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 9-3112

Viešbutis NIDA, prie Atlanto, atdaras visus metus Asbury Park, N. J. • 7-tos ir Park Ave. kampe • Tel. PR 4-7788 Svarūs kambariai, rami vieta, pigūs ir skanus maistas. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. — Patogus susistiekimas traukiniu ir autobusu. P. ir C. Mačiuliai, savininkai

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADZIŪNAS, sav.
36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas STagg 2-5938

— HEVEN REALTY —
JOSEPH ANDRUSIS — Real Estate — Insurance
Apraūdimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų parduvinas, apraūdos, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.
Kasdien nuo 9 iki 9 val.; šeštadieniais iki 6 val popiet.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

HOLY LIGHT
BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION
B. KUCINSKAS, sav.
280 BOERUM ST., BROOKLYN 6, N. Y.
(212) GL 6-0200 Resid. ILLinois 8-7118

— COLOR STORE —
Mūsų gamt. spalv. ir...
u gėrimų. Didžiausia pasirinkimo teigėms...

S & G MEAT MARKET
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 9-5077
buvusi J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. • Tel. STagg 2-4325
Papigintomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristato į namus lietuviškus skandžius ir sūrius
— We take all orders special price for Weddings and Parties —
Home-Made Bologna

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Dr. Vytautas Vygantas, Pax Romana pirmininkas ir Ateitininkų Federacijos generalinis sekretorius, rugpjūčio 31 lankėsi Toronte, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime. Iš Toronto buvo nuskridęs į Winnipegą, kur kalbėjo ukrainiečių katalikų organizacijos "Obnova" (Atsinaujinimas) suvažiavime.

Aktorius Vitalis Žukauskas išpildys dalį programos Angelų Karalienės parapijos koncerte, minint parapijos deimantinį jubiliejų. Koncertas įvyks rugsėjo 22 d. 5 val. Boserto viešbučio salėje, 98 Montague st., Brooklyn. Viešbutis yra prie Brooklyn Borough Hall, lengvai pasiekiamas visais traukiniais. Koncerto pradžia 5 val. Po programos nuo 7:30 šokiams gros geras orkestras.

Moterų Vieniybės susirinkimas ir draugiškas pobūvis Arūnų bute Woodhavene bus rugsėjo 17 antradienį. Renkamasi pavakareje kaip paprastai.

Dr. Juozas Kazickas, Neries bendrovės direktorius, yra išvykęs į Aliaską atostogauti ir medžioti.

Mokslo metam prasidedant vienintelis lietuviškas vaikų laikraštėlis vėl pradės lankyti savo mažuosius skaitytojus kas mėnuo. Tėvai, kurie nėra jo užsake savo vaikams, neturėtų delsti, kol jauni vaikai dar griebiasi lietuviškai skaityti. Eglutės adresas, Eglutė, Immaculata Press, R.F.D. 2, Putnam, Conn.

Išnuomojamas viengungis gražus kambarys arti Jamaica traukinio Woodhavene. Kreiptis: HI 1-1378.

Diplomuotas ekonomistas
Juozas Audėnas
registruotas investavimo fondų atstovas priima interesantų investavimo reikalais —
109 Warwick St.
Brooklyn 7, N. Y.
Tel.: TA 7-9518 PL 3-6628

EGLUTĖS šventėje Putname keliama vėliava. Nuotr. B. Kerbelienės

LITAS INVESTING CO. Inc.

LIETUVIŲ FINANSINĖ BENDROVĖ
Moka 4% už padėtą kapitalą

Duoda asmenišką bei komercines trumpalaikes paskolas: (auto mašinų pirkimui, namų remontui, prekybos plėtimui, ir pan.) Kreiptis po 6 val. vakaro arba šeštadieniais:

NEW YORK:

V. VEDECKAS
100-21 89th Avenue
Richmond Hill 18, N. Y.
Tel.: HI 1-6799

CONNECTICUT:

A. VEDECKAS
83 Morgan Street
Stamford, Conn.
Tel.: 325-0997

Kunigų Vieniybės suvažiavimas

Lietuviai kunigai Amerikoje suvažiuoja savo svarbiam metiniam pasitarimui rugsėjo 11 d. 10 val. New Yorker viešbutyje, New Yorke. Šalia organizacinių reikalų bus svarstomos temos: Organizacijos ir pašaukimai (kun. A. Jurgelaitis, OP), Pasauliečių apaštalavimas ir šv. Pranciškaus tretysis ordinas (kun. J. Vaškys, OFM).

Vysk. V. Brizgys, prieš išvykdamas Romon, dalyvaus suvažiavime ir padarys pranešimus apie Siluvos lietuvių šventovės Washingtono įrengimą ir lietuvių katalikų solidarumo dieną.

Prel. P. Juras, Centro Valdybos pirmininkas yra parengęs platų pranešimą lietuvių katalikų veiklos klausimais. Lietuvių organizacijų dvasios vadovai padarys savo pranešimus.

Suvažiavimu rūpinasi New Yorko ir New Jersey provincija, kuriai vadovauja pirmininkas kun. N. Pakalnis.

"Lux Christi" žurnlo redaktorius kun. dr. T. Narbutas kalbės to KV leidinio reikalais.

Kunigų Vieniybės jau virš 50 metų sėkmingai jungia lietuvius kunigus JAV ir Kanadoje. Jų pastangomis daug kas padaryta geru lietuviams katalikams Amerikoje ir Lietuvoje. Yra rašoma Kunigų Vieniybės istorija, kuri tą veiklą išsamiau nušviečia.

Suvažiavime laukiame visų provincijų kunigų atstovų. Maloniai kviečiame dalyvauti. (K.R.)

Dainų šventės komitetas praneša

Lietuvių dainų šventės pasaulinėje parodoje ruošti komiteto nariai — pirmininkas Alg. Kačanauskas, vicepirm. A. Visminas, sekr. M. Cibas ir aktorius K. Vasiliauskas — lankėsi pas prof. K. V. Banaitį, su kuriuo aptarė dainų šventės repertuarą ir kitus su švente susijusius klausimus. Prof. K. V. Banaitis, kad ir būdamas pašlijusios sveikatos, gyvai domėjosi dainų šventės ir kitais muzikinio gyvenimo reikalais.

Sudaryta repertuaro komisija.
Repertuaro komisija sudaryta iš prof. K. B. Banaičio, prof. J. Zilevičiaus, Vl. Baltrušaičio, M. Cibo, J. Čižausko, Alg. Kačanausko, M. Liuberskio, V. Mamaičio, K. Vasiliausko ir A. Vismino.

Pirmieji užsiregistravę chorai.
Be vietinių New Jersey ir New Yorko chorų, pirmieji dainų šventėje dalyvauti užsiregistravo: Toronto mišrus choras "Varpas" (ved. St. Gailevičius), Waterbury Sv. Juozapo parapijos choras (muz. A. Aleksis), Bostono Sv. Petro parapijos choras (komp. J. Kačinskas), Hartfordo lietuvių choras (J. Petkaitis), Worcesterio lietuvių meno megėjų ir Sv. Kazimiero parapijos Providence chorai (J. Beinoris) ir Cambridge lietuvių Nekalto Prasišėjimo parapijos choras (I. Vasyliūnas).

Dainų šventei ruošti komitetas prašo, kad ir kiti chorai nedelsdami ryžtųsi šventėje dalyvauti ir registruotųsi. Reikia pastebėti, kad dainų šventės auditorija didelėje daugumoje sudarys kitataučiai, tad turime gerai pasiruošti ir ko gausiau dalyvauti.

M. D.

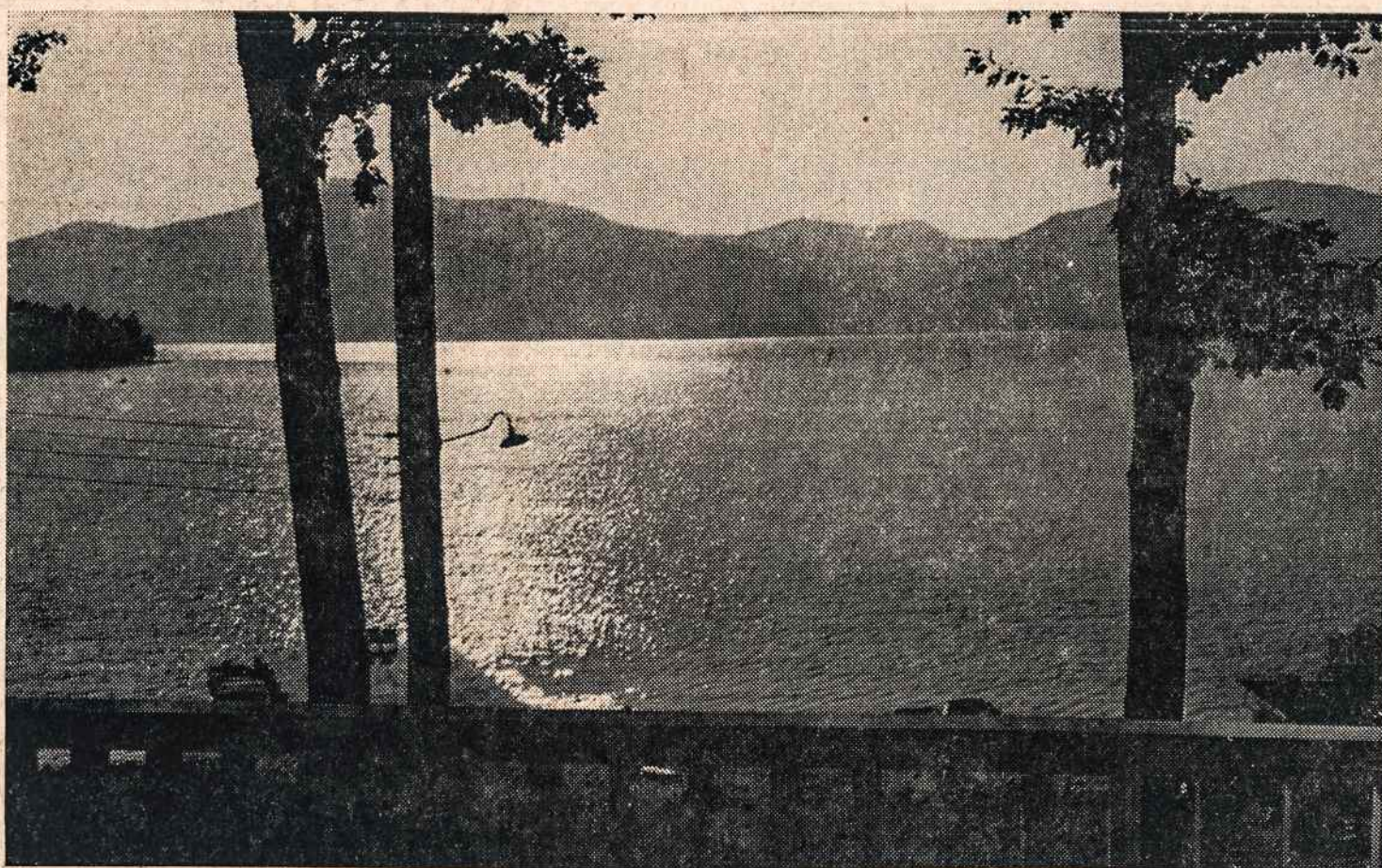
Pranciškonų spaustuvė šiais metais ypatingai buvo užimta. Atspausdino didžiulį tomą Serafiškuoju Keliu, pranciškonų mąstymų pirmą tomą. Knyga jau įrašta į kietus viršelius ir šiomis dienomis parvežama iš rišyklos. Atspausdinta ir laukia įrašymo eilės: Sv. Pranciškaus trečiojo ordino regula ir konstitucijos, stambus dr. A. Šapokos veikalas — Senasis Vilnius; surinkti apie Maironį tilpę Aidų žurnale straipsniai, ir išleisti atskira knyga, pavadinta Maironio vardu; Leonardo Andriekaus poezijos knyga Naktigonė su Telesforo Valiaus iliustracijomis. Baigiama parengti spausdinimui — Art Collection, kurion sudėta pranciškonų meno kolekcijos kūrinių, dr. A. Maceinos veikalas — Niekšybės paslaptis.

GĖLĖS VESTUVĖMS

bei kitoms progoms
N. VALAITIENE
paruošia gėlių buketus skoningai bei pigiai. Dėl kainų, bei kitos informacijos skambinti 914 LY 1-9244.

Darbininko Administracija

Reikalingas studentas ar studentė (High School) pamokyti 8 skyriaus berniukui matematikos. Skambinti VI 7-2772.

LAKE GEORGE New Yorke valstybės šiaurės vakaruose. Nuotr. V. Maželio.

BOSTONO ŽINIOS

Laimėjimų vakarą rengia Amžinojo Rožančiaus Dr-gija rugsėjo 14, šeštadienį, 4 val. popiet Angelių Karalienės parapijos salėje. Maloniai prašoma atvykti ir išmėginti savo laimę.

Lilija Šukytė, nauja stipri pajėga, kylanti lietuvių žvaigždė, kurios New Yorkas dar nėra girdėjęs, dainuos ateitininkų rudens koncerte spalio 20.

Dr. kun. P. Celiešius, Dainavos jaunimo stovyklos reikalais lankydamasis rytiniame JAV pakraštyje, aplankė taip pat Darbininko redakciją ir pranciškonų vienuolyną Brooklynne.

Į šv. Petro parapijos chorą kviečiami visų balsų gisemininkai. Galima užsiregistruoti sekmdieniais po 10 valandos mišrių pas choro vedėją komp. Jeronimą Kačinską. Norintieji dalyvauti chore prašomi nedelsti užsiregistruoti, nes bus lengviau įsijungti į naujo sezono darbus. Pirmoji choro praktika įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 26 d., 7:30 val. vak. parapijos salėje prie E 7-tos gatvės.

Pirmas rudens parengimas. Rugsėjo 15 d. šv. Petro parapijos bažnyčioje 2:30 val. popiet pranciškonas Tėvas Justinas Vaškys laikys pamaldas ir konferenciją tretininkams. Po pamaldų salėje po bažnyčia bus rodomas religinis filmas ir vašinamasi arbatė. Į pamaldas ir parengimą salėje po bažnyčia kviečiami dalyvauti visi bostoniečiai.

Lietuvos vyčių senjorų New Yorko 41 kuopos susirinkimas įvyko rugsėjo 6 Apreiškimo parapijos salėje. Buvo įdomus pranešimas iš jubiliejinio seimo, įvykusio Bostone ir diskusijos Lietuvos vyčių veiklos pagyvimo klausimu. Pranešta, kad lapkričio 10 ruošiamas jubiliejinis vakaras su vaidinimu ir šokiais. Pageidaujama, kad kitos organizacijos tą dieną neruoštų savo pobūvio, o gausiai atsilankytų į vyčių vakarą. Kuopos narė Mrs. Stella Willworth paaukojo 100 dol. Siluvos koplyčiai Washingtone.

Kor.

Operetės Choro Valdyba praneša, kad repetitijos pradėdamos rugsėjo 20 penktadienį, 8 val. vak. Pr. Bručo patalpose (White Horse Tavern) 86-13 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. Choro Valdyba kviečia visus choro narius repetitijas lankyti. Taip pat kviečiami nauji dainininkai, kurie choruose yra dainavę ar jaučiasi galį dainuoti. Operetės choras yra nutaręs dalyvauti 1964 m. New Yorko pasaulinės parodos programa lietuvių dainų šventėje. New Yorko lietuviams turėtų būti svarbu ko gausingiau toje šventėje pasireikšti. Kviečiame visus jungtis į chorą lietuviškai dainai ir mūsų tėvynės vardo garsui pasaulyje (Choro Vald.)

Angelių Karalienės parapijos Maldos Apaštalavimo Draugija, kuri ilgus metus gražiai gyvuoja vadovaujant Onai Panataskienei, iškvieta Darbininkui paremti 10 dolerių. Labai dėkui už įvertinimą mūsų spaudos darbu.

Vargonų rečitalis. Šeštadienį, rugsėjo 21 d. 8:30 val. Methuen Memorial Music salėje, Lawrence Mass. (Rt. 28), Vytenis M. Vasyliūnas rengia vargonų koncertą. Programoje: Francois Couperin (1668-1733) "Offertoire sur les grands jeux", J. Brahms (1833-1897) "Vieniolika choraliųjų preliudų", op. 122, Jeronimas Kačinskas (gim. 1907) "Improvizacija", Arthur Honegger (1892-1955) "Dvi pjesės — Fuga ir chorėlas" ir Johann Sebastian Bach (1685-1750) "Fantazija ir Fuga g moll". Įėjimas \$1.00. Visi nuosirdžiai kviečiami atsilankyti.

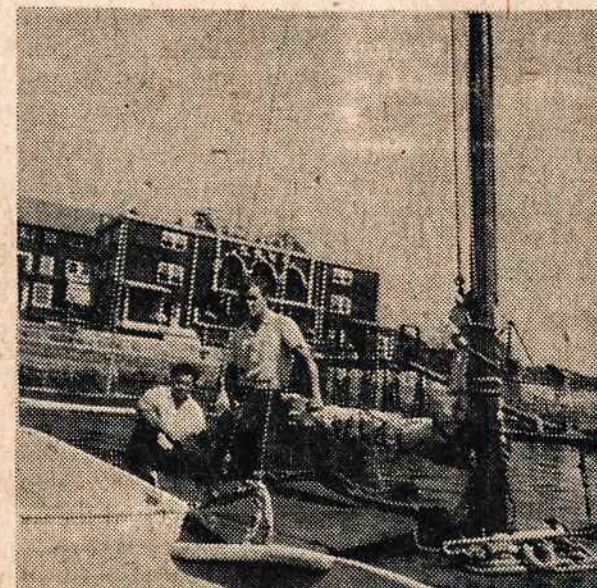
Linus Jurcys ir Julius Butkevičius, su 19 pedų burlaiviu Udra, audringais didžiausiais ežerais, Hudsono upe ir Atlanto vandenyno pakraščiu per 9 savaites nuplaukė 2000 mylių ir rugpjūčio 26 pasiekė Bostoną.

Rugp. 27 Bostono jūrų skautai, jų tėvai ir keletas visuomenės atstovų, juos mielai priėmė Tautinės Sąjungos namuo-

se. Suruoštos vaisėse Linas ir Julius papasakojo išpūdžius iš savo audringos kelionės ir jos tikslą: aplankyti pakeliui esančius jūrų skautų vienetus, priminti amerikiečiams ir kanadiečiams Lietuvą, o jūrų skautams, šiose audringose dienose, suteikti moralinę paramą. Savo vimpilą perdavė Bostono jūrų skautams, tikėdamiesi, kad jis bus sugrąžintas vandens keliais į Chicago.

Bostono jūrų skautų vadai, tėvai ir visuomenės atstovai šiltai sveikino. Vaisėms baigiantis, keliautojai dėkojo už gražų priėmimą, piniginę paramą ir ateityje žadėjo leistis į tolimesnę ir pavojingesnę kelionę.

J. A. V. jūrinėje istorijoje neteko girdėti, kad tokiomis priemonėmis kas kitas būtų atlikęs panašaus masto kelionę. Apie jų žygi skelbė amerikiečių ir Kanados spauda ir radijas. Bostono "Record American" rugpjūčio 30 įdėjo didelę nuotrauką ir aprašymą; neatsiliko ir dienraštis "Boston Globe".
Bronius Kovas

BOSTONAN atplaukė Linas Jurcys ir Julius Butkevičius su savo būrinu laivu Udra.

Išnuomojamas didelis modernus 5 kambarių butas su atskirą įėjimu gražiame So. Ozone Park rajone 118 gatvėje. Teirautis vakarais nuo 6 val. Tel. GL 6-1276.

Woodhavene mėsos krautuvei reikalingas patyręs mėsaininkas (butcher) mokas lietuviškai. Gali dirbti tik savaitgaliais. Kreiptis: HI 1-7420.

Išnuomojami 3 kambariai su šilima prie Jamaica Line, Woodhavene. Skambinti vakarais VI 7-9481.

C. A. VOKET

VOKIETAITIS

ADVOKATAS

41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEwton 9-6620

Stephen Bredes, Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Avenue

Brooklyn 8, N. Y.

Telef. — APplegate 7-7083

JAU 22 METAI!
WEED LIETUVOS ATSIMINIMU
RADIO VALANDA

ŠEŠTADIENIAIS NUO 5 iki 6 V.R.R.

STUKAS

1264 WHITE ST. HILLSIDE, N.J.
Waverly 6-3325, AREA CODE 201

A. ANDRIUSKEVIČIUS

LAIKRODININKAS
- JUVELYRAS

Auksas - sidabras - deimantai
laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
VI 7-2573

WILLIAM J. DRAKE

DRAGŪNAS

ADVOKATAS

84-14 Jamaica Avenue

Woodhaven 21, N. Y.

Tel. Hickory 1-5220

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. Evergreen 7-4335

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNI KOPLYCIA

423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

FUNERAL HOME

Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRONAS
Licensed Manager
& Notary Public

660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS

Balsamuotojas

231 BEDFORD AVE.

Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS

- Šalininkas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

84-02 JAMAICA AVE.

(prie Forest Parkway Station)

WOODHAVEN, N. Y.

Suteiktam garbingas laidotuves
Koplyčios nemokamai visose
miesto dalyse; veikia ventilacija

Tel. Virginia 7-4499

THEODORE WOLINNIN,

INC.

E. JOSEPH ZEBROWSKI

Laidotuvių direktorius

MODERNISKA KOPLYCIA

su Air Condition

123 E. 7th St., New York 9, N. Y.

GRamercy 5-1437

KARLONAS

FUNERAL HOME

280 CHESTNUT STREET

NEW BRITAIN, CONN.

Tel. BA 9-1181

CARROL

FUNERAL HOME

Inc.

PETRAS KARALIUS, sav.

Laidotuvių direktorius

ir balsamuotojas

74 PROVIDENCE ST.

Worcester, Mass.

PL 4-6757 PL 4-1165

VAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER AVE.

PRANAS VAITKUS

Laidotuvių Direktorius

ir balsamuotojas

Cambridge, Mass.

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas diena ir naktį

Nauja moderniška koplyčia šer-

meninis dykai. Aptarnauja Cam-

bridge ir Bostono kotoijas žem-

niausiomis kainomis. Kainos tos

pačios ir į kitus miestus.

Reikale šaukite — Tel. TR 6-6434

Puikus patarnavimas naujo

JOSEPH C. LUBIN

FUNERAL HOME

546 East Broadway

So. Boston, Mass.

Priešais miesto teismo rūmus

Rūpestingai patarnaujame vi-

suose reikaluose, atydziai iš-

pildome kiekvieną pageidavi-

mą. Jūs galite pilnai pasti-

kėti mūsų patarnavimu tik

visų smulkmenų laidojimo

reikaluose.

Joseph C. Lubin

Funeral Director

Telefonas: 268-5185